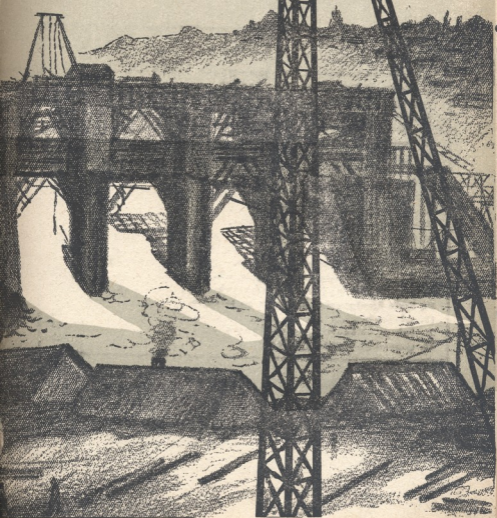

თქსთა ბრელი

№ 5-6

სსსკ

ოქტომ ბრედი

სოციალ-დემოკრატიული საბავშვო ჟურნალი

საქართველოს შ. კ. თ. ცენტრალური მუზეუმის და
განათლებლ. სსს. კომისიის. სთვ. აღზრ. მთავარ-
მმართველობის აქრინალა მდებარეობენ მადნათეთას

პირველი
გვერდი
ივნი
1931

სახელგამი, რუსთველის პ., № 22, ტომ. 23-25

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. ბავშვთა საერთაშორისო კვირეული—ლექსი ირანის	1
2. ბიკილა და ბათანა—ბორის ჩხეიძის	2
3. წითელი არმია მშრომელთა დამცველია,—X.	13
4. გაზაფხული,—ლექსი გ. ესებუასის	17
5. გამოფენა,—გ. შატბერაშვილის	18
6. თეთრი პეპელა,—გ. კაქახიძის	22
7. სულ აურია,—ლექსი, გადმოკეთებული მარიკას შიერ	27
8. საბანოდ წახვლა,—ლექსი შ. შაველაშვილის	29
9. პატარა ნატურალისტი,	30
10. ჩვენ ვართ,—ლექსი იანოსი	32
11. როგორ მუშაობენ ჩვენი ძმები	34
12. პირველი მაისი,—ლექსი შ. თ.	43
13. რატომ ფრინავს აეროპლანი	44
14. ნატახტრის წყარო,—ლექსი შიო მღვიმელის	46
15. როგორ მოვიდა სოფლად ტრაქტორი,—ლექსი ი. ლისაშვილის	47
16. როგორ უნდა გავატაროთ ზაფხული,—შ.	48
17. ბურთობანა,—ლექსი დაფნარელის	51
18. ჩვენი მკითხველების წერილები და ნახატები	52
19. გახართო	54
20. მუხიკა,—თამარ შავერაშვილის	56
21. დადგენილება—გარეკანზე	—

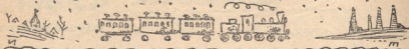
ბავშთა საერთაშორისო კვირაული.

პატარების რაზმებით
 დიდი ქუჩა ირევა,
 დღეს მსოფლიოს ბავშვების
 საზეიმო კვირეა.
 საბჭოეთის ცელქები
 გავიხარებთ კიდევ გულს,
 მიღწევებით შევხვდებით
 მშრომელ ბავშთა კვირეულს.
 მაგრამ, იცით, რა ხდება
 ბურჟუების მხარეში,
 სადაც არის ჩაგვრა და
 დამსჯელების თარეში?
 იქ სტანჯავენ პატარებს
 და სდევნიან მრისხანედ,
 როცა ჩაგვრის პროტესტად
 წითელ დროშებს ისხამენ.
 მაგრამ ყველა პატარა,
 ზანგია თუ ჩინელი,
 მაინც დროშებს ატარებს
 გაბედულ დაჟინებით.
 დღეს დაფარავს ხმაურით
 ქუჩებს ჩვენი თაობა,
 ჩვენც გვაქვს ბრძოლის ცეცხლი
 და ბრძოლის გამბედაობა.
 რაზმი მისდევს ზეიმით
 რაზმეულს ამ ყოფაში,
 მიჰყვებიან კვალდაკვალ
 სახელოვან კომკავშირს.
 საბჭოეთის ცელქები
 გავიხარებთ კიდევ გულს,
 სიმღერებით შევხვდებით
 მშრომელ ბავშთა კვირეულს.

ირანი.

ბიკოა და ბათანა

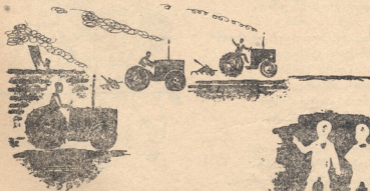
ნახამთრი მინდვრები მწუნანდ ბიბინებდა. ტეეებმა კვირტები
კამბლეს და შავუკალა ჭეორები წამოიქმენ.

ფერდობის რუები და დელები სქრიალით ხამორბოდა, მო-
ჭქონდათ სმელი ფოთლები და ნამტერევი ფინსები. რუს ზირსე
ფურდვენებმა კადაბარდეს თოთო და ფართო ფოთლები. მსე ათ-
ბობდა მიწას, რომელსაც საამური სუნი ასდიოდა.

ბიკილა და ბათანა დიდს თოვლში არ სერდებოდენ შინ, არ
უშინდებოდენ მუდამ წარბმეკრულ ბიბია ბარბიძის ტუქსვას და
ძოელი დღეები აკეთებდენ თოვლის კაცებს.

ასლა კი, როდესაც ასეთი საამური ამინდი იღვა, მეკობრებმა
სრულებით დაიჯანხეს ბიბია ბარბიძი და კაიქვენ ვაღმა, სადაც
წინად ბუჩქნარი იყო და მსოლოდ ტურების კივილი ისმოდა.

ვაღმა წასვლა საინტერესო იყო, იმიტომ რომ იქ ერთად მუ-
შაობდა ორმოცი კაცი და ნაკაფს სხაუდენ ტრანქტორით.

— წიქარა და ღვინია რატომ ვერ სხავენ ამოდენს? — უთხრა ბათანამ თავის მეგობარს.

— იმიტომ, რომ წიქარას და ღვინიას მარტო ჩლიქებსვე ავრით რვინის ნაღები და ტრაქტორი კი სულ რვინაა.

ხარები სჭამენ თივას, ტრაქტორი კი გაიფხუბს ნავთით მუცელს, წაიკიდებს გულში ცეცხლს და არღვევს დედამიწას, — მიუგო ბიკილამ.

— მას მხოლოდ იმიტომ არის ტრაქტორი ასე ღონიერი, რომ ნავთსა სვამს? — შევეითხა კიდევ მოუთმენლად ბათანა.

— მაშა! — მიუგო ბიკილამ.

— მერე და რომელ წუაროში გამოდის ნავთი? ბიკილამ გადაიხარხარა.

— სულელო! წუარო კი არა და მდინარე...

— სულელი! — გაიმეორა ბათანამ.

— მამ სთქვი, საიდან გამოდის, ამისხენი, თუ ბიჭი ხარ, და დაგიჯერებ.

ბიკილას არ უნდოდა შერცხვენა და მოჭყვა:

— ნავთი ბაქოში ამოდის. გათხრილია დიდი ჭები. თვითონ ამოდის. ბაქოს მუშებმა იმდენი ნავთი, რამდენიც სუთ წელიწადში უნდა ამოეღოთ მიწიდან, ორწელიწადნახევარში ამოიღეს.

— მერე?

— მერე... მერე...

ბიკილა დანბნა.

— თუ კარგი გამბედავი ბიჭი ხარ, წავიდეთ და ვნახოთ.

— აი, ამხანაგიც ასეთი უნდა. ბათანა მოგიკედეს, თუ არ წამოვიდუ. ფული მაქვს, დედას გამოვართვი.

— მეც მაქვს, — უთხრა ბიკილამ. — ახლა კი წავიდეთ და მოვილანზარაკოთ. საკსალი შინიდან წავიღოთ.

ბიკილა და ბათანა ისე გაერთენ საუბარში, რომ დაბვიწყდათ იქ ორმოცი კაციც ერთად მუშაობის ნახვა და შეუმხნეულად შევიდენ ოთახში.

ბარძიმი ტრაქტორს უვლიდა ესოში და თუმცა ძალიან უნდოდა განჯავრებოდა თავის დისწულ ბიკილას და მძისწულ ბათანას, მაგრამ განიერდა. ფიქრობდა:

— თქვე მოუსვენრებო! საღამოს გახვევებთ სეირს, უვასშლოს დაგაძინებთო.

ბეგრამ დასეთ ბარძიმის გაკვირვებას: ბიკილამ და ბათანამ ჩაიცვეს ზიონურის ტანსაცმელი, მოიკიდეს ზურგზე ჩანთები, მოიხვიეს წითელი სახვევები და გასწიეს სადგურისკენ.

— რაღაცას ეპირებიან ეს მოუსვენრები, — გაიფიქრა ბარძიმმა და შევიდა სასაღამო, ტანისამოსი გადაიცვა, მოიპარსა წვერი, თვალეზზე ჩამოიცვა სათვალეები, რძალს და დას უთხრა: ბიჭები მიძეავენ სხვაგან და ნუ გეძინიათო, და გამოვიდა გარეთ.

2.

სადგურსე ხალხი ირეოდა. ვეელანი ლაზარაკობდენ. საექსკურსიოდ მიდიოდენ ზოგნი რიონჭესის სასახავად, ზოგნი ტფილისში, ზოგნი ჭიათურის მადაროებში, ზოგნი კოლმეურნეობაში და ბევრიც ბათომში. ზირუკლმანისობისთვის ორი დღე იყო დასვენება და ვეელანს ეჩქარებოდა ენახა ვეებერთელა მშენებლობა, ასე რომ აქებდენ გასეთში.

ბიძია ბარძიმი ბრახობდა, როდესაც ამოკითხავდა გასეთში ამა და ამ ქარხნის მუშებმა ვერ შეასრულეს გეგმა და მუშაობის მაკიერ მთურალები დადიოდენ ქუჩაშიო. ბიკილას და ბათანას არავისი არ ეძინოდათ, ზირდაზირ საღაროსთან მივიდენ. ძლივს შესედეს რკინის სღართს იქით ჭადარაწვერთან მოღარეს, რომელმაც კადმოიხედა და კითხვაც აღარ დაეუფანა:

— თქვენ სად მიდისხართ, ბიკეზო, რომ ამდენ ფულს მამკლავთ?

ბიკილას და ბათანას გაბცევით: ვაი თუ ამ ბერიკაცმა ბილეთი აღარ მოგვცესო, მაგრამ ორივემ ერთად უნასუსა:

— ჩქარა მოგვეცი ბილეთი, მატარებელი ჩამოდგება, ადგილი უნდა ვიმოვოთ დასაწოლი! ბაქოში მივალთ!

რადღა ექნა მოლარეს, მისცა ბილეთები და ცოტაც შეესარბა: მისი შვილები სადგურს რომ გადასცილდებოდნენ, ტირილით დასკდებოდნენ და ეს ერთი გოჯა ბიკეზი კი ასე ამაყად და გაბედულად ბაქოში წასვლას ეპირებოდნენ სრულებით დაუსმარებლად.

3.

მატარებელი ჩამოდგა. სადგურის უფროსმა შეორე ზარი მისცა, რომ ბარძიმი მოეიდა სალაროსთან და სამხელეი სინჩხართ გამოართვა ბილეთი მოლარეს. ბიკილასა და ბათანას თავეები ციუუბიუით გადმოეუოთ მატარებლის ფანჯრებიდან, ქუდს იქნეულენ, და ბარძიმიც შეხატა საფეხურებზე.

სწორედ იმ ვაგონში შევიდა ბიძია ბარძიმი, სადაც ბიკილა და ბათანა ისხდნენ. დააპირა კიდევაც მისულა და უურის აწევა, მაგრამ თვითონაც მოუნდა გასეირნება. ამჯობინა მოეცადა და კაეკო, რას იზამდნენ. რკინისგზის გასწვრივ ჰინანდა ასლად ამწვანებული ტყე და მინდვრები.

— ბილეთები დაამსადეთ! ბილეთები!

ბოისმა უვირილი და შემოვიდა დაბალი, ულუბამებამილილი ჩასუქებული კონდუქტორი. მას სასტუენი ჰქონდა გულჯიბეში.

— იცი, ბაქოში რომ ჩავიდეთ, ვივიდოთ ასეთი სასტუენი. კარგი?

— ვივიდოთ, აუცილებლად ვივიდოთ, — დაუმოწმა ბიკილამ.

— აბა თქვენი ბილეთები მიჩვენეთ,— სთქვა კონდუქტორმა.
ბიკილამ და ბათანამ მისცეს ბილეთები.

კონდუქტორი შეწურდა და ბოლოს იკითხა:

— უინ მოდის თქვენთან, ბიჭებო?

ბიკილას და ბათანას ასლა უფრო შეეშინდათ, მაგრამ უშმაკი ბათანას არ დაიბნა და მიუგო:

— ჩვენთან მოდის კოლექტივის სელმძღვანელი; მეორე ვაკონში გავიდა და იქ ნახავთ.

კონდუქტორი როგორღაც შეეშვდა, მაგრამ რაღა შეეძლო: ბიკილას და ბათანას ისე მაგრად ეჭირათ თავი, რომ კონდუქტორს აღარა დაწინა რა სათქმელი და განაგრძო ბილეთების გასინჯვა.

— რომ გავეცო, ნამდვილად დაგვებრუნებდა,— სთქვა ბიკილამ.

— აბა! დაუიღუპოდით, ბიჭო! შერე ისე მინდა ვნახო ის ნაფთის ჭა, რომ მოკნია აღარც კი მოვებრუნდე ბაქოდან,— მიუგო ბათანამ.

ბიბია ბარძიმი ისე ასლო მოსულიყო, რომ მეგობრების ლანარაკი გააჩნია.

— ოა!! შესე, რა უფიქრიათ... სად მიდიან ამსიმორეს. ასლავე გადმოვიყუან, დაყაბრუნებ უკან,— იფიქრა ბარძიმმა. მაგრამ ბიკილამ და ბათანამ ლანარაკი განაგრძეს:

— იცი, ბიჭო? სუთი წელი ორწელიწადნასეკარში შესრულეს... დიდი ქარხნები გააკეთეს... სწვადანსვა ქალაქიდან დელეგატები მოდიან.

ბათანას კი მოაგონდა, რომ ბაქოში მათ არ იცოდენ სად გაეთიანთ ღამე, და კინაღამ ტირილი დაიწყო.

— ბიკილა! სად დაუიძინოთ ღამე? როგორ მოვიქცეთ?

ბათანას თვალები ცრემლებით ავესო და კინაღამ იტირა.

— თუ ეგრე მტირალა ხარ, რათ მოდიოდე?

დარდი ნუ გაქვს, ფთქვათ— „დელეგატები ვართ“, და ბინას მოკვცემენ. თუ არა და ზიონგრები რომ იქნებიან ქუჩაში ზირველ მაისს, მათ შევეხეწოთ და ღამეს გაკვათფინებენ, შერე უკან წამოვალთ და რა გეიჭირს.

ბიკილას იმედინამა ზასუსმა ბათანა გააშენევა და გააშენარულა.
ბარშიძი ჩამჯდარიყო კუთხეში და ფიქრობდა:

— რა იქნება, წავალ მეც ბაქოში, ვნახავ—როგორ შეასრულეს გეგმა ბაქოელმა ამხანაგებმა. თუ კი ზიონურები მოასწერებენ ზიონურებთან ბინის შოვნას, მე კი ვერ მოვახერხებ პროფესიონალი მისვლას და ბინის შოვნას?

ღანაწმუნა თავი ბარშიძმა და უკვე აპირებდა გამოცნაურებას, მაგრამ ისევ განერდა: კარგად რომ გაუჭირდებოთ, მაშინ გამოვეცნაურებიო.

4.

დაღამდა. მატარებელში დაიძინეს. ბიკილამ და ბათანამ ბევრი ილაპარაკეს, შესანსლეს ერთი დღის საგზალი და დილაზე მადიანად იძინეს. ფანჯრიდან რომ გამოიხედეს, მატარებელი განჯას გასცილებოდა. მხოლოდ გადაშლილი მინდორები, დაშუთავრებულად ჩარეული ტელეგრაფის ბოძები და გაბმული მავთულები. მინდორებში აქა-იქ გამოჩნდებოდა ზატარა სადგურები, სადაც მატარებელს შემოსვდებოდა ნათით დატვირთული ცისტერნები.

ბიძია ბარშიძაც იძინა. გამოიღვიძა, ჩაუიდა სადგურში, იუიდა საჭმელი და აპირებდა მოლსენას, მაგრამ ერთი ლუკმაც ვერ ჩაიღო ზირში. ბიკილას და ბათანას გამოლეოდათ საჭმელი, შმივრები ინსდენ. ემაწვილები იუიდდენ საჭმელს, მაგრამ აღარც მატარებელში და აღარც სადგურებზე ქართული არავის ესმოდა. ბათანამ აქაც მოასწერს:

— Хлебъ.—უთხრა ფარდულში და მიასეჩა ფული სელში. დაითრია ჰური და მადიანად ჭამეს. ბიძია ბარშიძს კი მადა არ მოსდიოდა. ბიკილა და ბათანა მარტო ჰურს სჭამდენ და ბარშიძს კი ნახევარი მსუქანი და გემრიელი ქათამი ჭქონდა ქაღალდში. უნდა გამოეცნაუროს, მაგრამ უცდის—როდის გაუჭირდებოთ ძალიან. ჭამს ბიძია ბარშიძს ურჩევნია მადიანა სანახსოვრო სიცილი.

— დაიხრდებიან, ვაჟკაცები დასდებიან, მე კი მოსუცებული ვიქნები და გავაბრახებ მაშინ,—ფიქრობდა და საჭმელი მანის ვერ ჭამა.

ველები თანდათან უფრო გადასრუკული მოჩანდა. მათთვის უფრო განსირდა. სადგურებიც ეოველი სუთ კილომეტრზე იყო. ხალხიც აიძრა.

— ბაკუ! ბაკუ! — გაიძახოდნენ.

ბიჭებმა ურები სცქვიტეს.

გამოხნდა მეორე რკინის გზა, ბუმბურაზი რკინის ბაკები და ტყეებითი გამყენებული კოშკები.

— საინტერესოა, — სთქვა ბიკილამ, — აქ ჭები ჭაერში ეოფილა კათსრილი.

— სულელო, ჭას ჭაერში რა უნდა? ალბათ იმის ძირშია აქოთსრილი, — მიუგო ბათანამ.

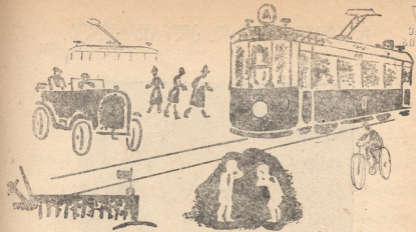

— ესეც ბაქო!

— ბოია, სად არის აქ ჭები? — შეეკითხნენ ბიჭები ვილაც კაცს, მაგრამ იმ კაცმა სმა არ გასცა მათ. ასე შეეკითხნენ ვილაც ქალს და კიდევ ბევრს, მაგრამ ბიკილას და ბათანას სმა არავის ესმოდა. ასლბ კი შეირუენ გულადი ამხანაგები, მაგრამ იმედს მანც არ კარგავდენ.

უცებ მოისმა საუერი: ზიონერები მოდიოდნენ.

— ბათანა, ბათანა, აი ზიონერები! ისინი გაიგებენ, გუჩვენებენ ჭას, — დაუვირა ბიკილამ და ისე მაგრად გაიტაცა ქამარში ხელჩაკიდებული ბათანა, რომ ქუჩის შუაში მოექცნენ. აირია უველაფერი. ავტომობილები მოგრიბლებდნენ ოთსივე მსრით, ტრამვაის ვაგონე-

ბი გაბმულად წკრიბლებდენ, მეჯავგენი ღრიალებდენ და ხალხი ისეთი სისწრაფით გადაზროდა, რომ ბავშვებმა გონება დაჭკარეს. ვიღაც კაცმა სელი წააულო ორივეს, გადმოიყვანა ტრამვაის ელექტროსვეტთან, და ქუჩაში კვლავ ზირია ჭინჭველასავით მომრავლებული ავტომობილები და ეტლები.

— დედიკო, დედა! — დაიყვირა ბიკილამ, მას ხმა მისცა ბათანამ და მორთეს ღრიალი. ვიღაც უცნობი კაცები ეკითხებოდნენ მათ რაღაცას სხვა ენაზე, მაგრამ ბავშვები ტირილს უფრო უმატებდნენ. ერთი უცნობი კი იღვა და იცინოდა ზირდალებული, როგორც შექმლო. ეს იყო ბიძია ბარშიმი. როდესაც ის დაინახეს, ბიკილა და ბათანა გაჩუმდნენ, მაგრამ სირცხვილზე ფიქრის აღარ შეიძლებოდა. ისინი შემოესვიენ ბიძია ბარშიმს და გოცნიდნენ. ცოტა ხანს შემდეგ, როდესაც ბიძიამ ბათანა და ბიკილა სამშვიდობოს გამოიყვანა, ემწვილები სირცხვილით თვალს ევდარ უსწორებდნენ ბარშიმს.

ბათანა ამბობდა:

— ჩვენ ჭების ნახვა გკინდოდა, რა ვიცოდით, თუ აქ მარტო ავტომობილები იქნებოდა და დაფიხნოდით.

ცოტა ხნის შემდეგ ისინი ათვალიერებდნენ სუთწლების ორნახევარ წელში შემსრულებელ მუშებს და ჭებს, საიდანაც ამოდინდა ნაფთი — ტრაქტორის საუვარელი თივა.

ბ. ჩხეიძე.

24 აპრილს, დილის 12 საათზე, სოფ. სიმონეთში გარდაიცვალა მწერალი და ვით კლდიაშვილი.

მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები.

დ. კლდიაშვილი დაიბადა 1862 წელს. სოფ. სიმონეთში. სწავლა პირველად დედამ დააწეებინა, ხოლო როდესაც 7 წელი შეუსრულდა, იგი ქუთაისში წაიყვანეს სასწავლებლად.

1872 წელს დავით კლდიაშვილი კიევი გაგზავნეს სამხედრო გიმნაზიაში. 1880 წელს, სამხედრო გიმნაზიის დამთავრების შემდეგ, იგი მოსკოვის სამხედრო სასწავლებელში გადაიყვანეს. ეს სასწავლებელი მან 1882 წელს დაამთავრა და იმავე წელს ბათუმში გაგზავნეს სამხედრო სამსახურში.

ბავშვობიდანვე თვითმკვრობელობისადმი მტრულად განწყობილი და ზოგჯერ კლდიაშვილი განიხილავდა სხვა სამხედრო ჯარისკაცებისა და მისივე ბისაცან.

ამავე ხანებში დაჯილდოვებული თანამშრომლობის ტფილისის ქუჩა-გაყვანებში, სადაც აშუქებს ბათომის ცხოვრებას. მუშების მდგომარეობა ბათომში, იმ დროს, მეტად მძიმე იყო. მცირეხელფასიანი მუშებს საშუალება არ ჰქონდათ მიეზარებინათ სასწავლებელში თავისი შვილები. მოწინავე ინტელიგენციის თაოსნობით და მუშების უშუალო მონაწილეობით ბათომში დაარსდა უფასო სკოლა, რომლის სასარგებლოდაც ჰკრებდნენ ფულს, გარდა ამისა მუშებისა და სახმარებლად, გრ. ფოლსკის ინიციატივით, დაარსდა საერთოერთო საკრედიტო სასოკადოება. ორივე ამ წამოწყებაში დაჯილდოვებული აქტიურ მონაწილეობას იღებდა.

ქალაქის გასრდასთან დაკავშირებით მეფის მთავრობამ გადასწყვიტა ქალაქის თვითმართველობის მოწოდება. თვითმართველობის ასარჩევად ბათომში დიდი შინაგან საზრუნოებდა. უმხადებოდნენ როგორც შავრასმელები, ისე რევოლუციონერად განწყობილი ჯგუფები. უკანასკნელთ მუშაობა ფარულად უსდებოდათ. მიუსვდავად ამისა, არჩევნები მათ სასარგებლოდ დამთავრდა. ამ საქმიანობაში დაჯილდოვებული აქტიურ მონაწილეობას იღებდა.

1905 წელს ბათომში ჩამოასვენეს ოდესში შავრასმელების მიერ ებრაელების ქლეტის დროს მოკლული საბა კლდია-

შვილის კვამი. ცხედარი ქუთაისში წაასვენეს. გასვენებას ნა-
მდვილ რევოლუციონური ხასიათი ჰქონდა. ამ გასვენებას და-
ესწრო დავითიც. ამის შესახებ აცნობეს გენერალ გრიასნოვს,
რომელმაც ის დალესტნის ერთ-ერთ მიუარდნილ კუთხეში გადა-
ასახლა. დავით კლდიაშვილი უკვე ბათომიდან წამოსული იყო,
როდესაც არსენ ჯორჯიაშვილმა მოჰკლა გრიასნოვი. ამის გა-
მა კვები ჩაიკეტა და იგი ისევ ბათომში დააბრუნეს; ამის
შემდეგ დავით კლდიაშვილმა თავი დანება სამსახურს და ქუ-
თაისში დასახლდა.

1914 წლის ომის დაწყების შემდეგ დ. კლდიაშვილი გა-
იწვიეს სამხედრო სამსახურში, საიდანაც მხოლოდ რევოლუ-
ციის შემდეგ ვაითაფისუფლა თავი. ქვემო იმერეთის ახსაურო-
ბის უოფა-ცხოვრებას დავით კლდიაშვილი ხედმიწვენთ გაეცნო-
თავისი სიმამრის ზაულე მაჭავარიანის ოჯახში (ბათომში), სა-
დაც განუწყვეტლივ იერიღვნ თავს იმერელი ახსაურები.

„იქ ჩემთვის ნამდვილი აკადემია იყო“ — ამბობს ამ ოჯახ-
ის შესახებ დავით კლდიაშვილი თავის მოგონებაში. ამ „აკა-
დემიაში“ მიღებული დაკვირვებები მან დიდი ხელოვნებით გა-
მოიყენა თავის თსუელეებში, რომელთაცან აღსანიშნავია: „სო-
ლომონ მორბეულაძე“, „სამანიშვილის დედინაცვალი“, „ქაბუ-
შაძის გაჭირვება“ და კომედიები „დარისზანის გასაჭირი“, „ირი-
ნეს ბედნიერება“ და სხვა.

საქართველო არმია მშრომელთა დახმარება

საქართველოს
საბჭოთაო

დააკვირდით ქვემოთ მოთავესებულ წითელარმიელებს და მეფის ჯარისკაცებს.

წითელი არმიაში ყოველ ას მეთაურში მუშათა წრიდან გამოსულია 50, 35—გლეხობიდან და 15—მოსამსახურეებიდან.

როგორც მეთაურები, ისე ჯარისკაცები და, საერთოდ, ჯარის მთელი შემადგენლობა წითელ

არმიაში მშრომელი ხალხის შეილება. საბჭოთა კავშირში მხოლოდ და მხოლოდ მშრომელებსა აქვს უფლება დაიცვან თავისი მხარე და საბჭოთა ხელისუფლება.

წითელი არმია მუშებისა და გლეხებისაგან შემდგარი შეიარაღებული ძალაა.

მეფის არმიაში კი მეთაურე-

ბი უმეტესად თავად—აზნაურთა წრიდან იყვნენ. დავრწმუნდეთ მაგალითით: რომ ავილოთ მეფის დროის 100 ოფიცერი, ამ ასში 70—თავდაზნაურთა შვილებია, 15—ჩინოვნიკების, 10—ვაჭართა და კულაკთა, 5—სამღვდელოების.

სად იყვნენ მუშებისა და გლეხების შვილები? ისინი ჯარისკაცებად იყვნენ.

თუ რატომ არ ნიშნავდა მეფე ოფიცრებად მუშებისა და გლეხების შვილებს, თქვენ თვითონ მიხვდებით. იფიქრეთ და გამოიტანეთ სათანადო დასკვნა!

ასე ხდება ყველა ქვეყნის ყოველ არმიაში, სადაც სახელმწიფოს მართვა—გამგეობა შემამუღლეთა და კაპიტალისტთა ხელშია.

წითელ არმიაში მეთაური არმიელების უფროსი ამხანაგია. ყოველი წითელარმიელი ვალდებულია დაემორჩილოს მას და შეასრულოს მისი ყოველგვარი ბრძანება—როგორც წყობაში, ისე სწავლასა და ბრძოლაში. თავისუფალ დროს მეთაური და წითელარმიელი ამ-

ხანაგურად, ერთად მსჯელობენ თავიანთი ნაწილების საქმეებზე.

წითელარმიელი სწორედ ისეთივე უფლებამოსილი მოქალაქეა, როგორცაა მუშა და გლეხი: აქვს საბჭოში არჩევის უფლება, მისთვის ღიაა თეატრები, კინო, კლუბები, ბიბლიოთეკები.

მეფის ჯარისკაცი კი უუფლებო ადამიანი იყო; მას არ ჰქონდა უფლება წასულიყო თეატრში, კინოში და სხვა კულტურულ გასართობებში. ქუჩაში ჯარისკაცები ქვაფენილზე კი არ სეირნობდნენ, არამედ გზის პირად, სადაც ეტლები დადის. ტრამვაიში შიგ შესვლა აკრძალული ჰქონდათ, რომ არ შეეწუხებიათ „ბატონი“ ოფიცრები.

ოფიცერი ბატონობდა, ჯარისკაცი ყველგან, ყოველთვის ემორჩილებოდა მას.

კაპიტალისტთა ყველა არმიაში ჯარისკაცი უუფლებო ადამიანია.

ჩვენს ქვეყანაში, საბჭოთა კავშირში, მუშათა და გლეხთა ხე-

საქართველოს
საბავშვო
საზოგადოებრივი
სამსახური

ლისუფლებათა. მიწა, ქარხნები და ფაბრიკები მშრომელთა ხელშია.

მაგრამ ბევრი ჰყავს კიდევ მტერი საბჭოთა ხელისუფლებას... მტრებს უნდათ დასამხონ ბრძოლით და შრომით მოპოებული ძალა-უფლება და ძველი წესწყობილება აღადგინონ, დაუბრუნონ ყოფილ მფლობელებს მიწები, ქარხნები.

ვინ არიან ეს მტრები?

ორ დიდ ჯგუფად შეგვიძლია დავყოთ ისინი; პირველი: შინაური მტრები—კულაკები, სასულიერო პირები, სხვადასხვა ჯურის მავნებლები. მეორე: გარეშე მტრები, საზღვარგარეთ მყოფი კაპიტალისტები...

წითელი არმიის რაოდენობა არც ისე დიდია ისეთი ვეებერთელა ქვეყნისთვის, როგორიცაა ჩვენი კავშირი მთლიანად. წითელ არმიაში სულ 600.000 მებარია. მაგრამ ყოველ წითელარმიელს კარგად აქვს შეგნებული, თუ ვინაა მტერი საბჭოთა ხელისუფლებისა და ვინ იცავს მას.

წითელარმიელი არ ჰგავს მეფის ჯარისკაცს: იგი ცოდნით შეიარაღებული გულადი მებარია.

ჩვენი წითელი არმია მარტო იარაღით კი არაა ძლიერი, მისი ძლიერება იმაშიც მდგომარეობს, რომ მას შეგნებული აქვს მშრომელთა ქვეყნის სამსახური...

მეფეს დიდიარმია ჰყავდა, თითქმის ორ მილიონამდე ჯარისკაცი.

რისთვის სჭირდებოდა მას ამდენი ჯარისკაცი? როგორც კი გაიფიცებოდნენ მუშები ფაბრიკებში, ანდა გლეხები ჩაიგდებდნენ ხელში მემამულის მიწას, ჯარისკაცები ოფიცრების მეთაურობით იწყებდნენ მოქმედებას: შეუბრალებლად ჟლეტდნენ ჩაგრულებს და, ამგვარად, იცავდნენ თავიანთ ბატონებს—კაპიტალისტებს და მემამულეებს.

ჯარისკაცს ძველად ასწავლიდნენ, რომ იგი სამშობლოს დამცველია... რა თქმა უნდა, ეს არ იყო მართალი:

ის იცავდა კაპიტალისტებს და მემამულეებს მუშათა და გლეხთაგან... ასე იყო მეფის არმიის, ასევეა დღესაც კაპიტალისტურ ქვეყნებში, სადაც ჯარისკაცები თავგამოდებით იცავენ მშრომელების მტრებს.

წითელი არმია დღითი დღე იზრდება.

„ჯარისკაცს არ მიუახლოვდე! ხომ ხედავ, მას იარაღი აქვს, მოგკლავს“ — ამას ეუბნებოდა წინა დედა თავის ბავშვს. მეფის არმია სძულდათ ყველა ქვეყნის მშრომელებს. არმია მეფეს უმორჩილებდა მრავალ ქვეყანას, იარაღით ამუვილებდა მეფის წინააღმდეგ აჯანყებულ მშრომელებს. მშრომელებს ეზიზღებდათ კაპიტალისტური ქვეყნების ჯარი. წითელ არმიას კი მილიონობით პყავს ერთგული მეგობრე-

ბი მთელ დედამიწის ზურგზე. აი, მაგალითად, ჩინეთში ამხედრდნენ მშრომელები მემამულეთა და კაპიტალისტთა წინააღმდეგ, რისთვისაც ჩინეთის მუშებმა და გლეხებმა შექმნეს თავისი წითელი არმია.

კიდევ მაგალითი: ინდოეთში მუშებმა და გლეხებმა იარაღს მოჰკიდეს ხელი, იბრძვიან ინგლისელ და საკუთარ მყვლეფელთა წინააღმდეგ. მათ საბრძოლო რიგებში წითელი არმია ჩადგა.

განა მარტო ამ ქვეყნებში? გერმანიაში, კაპიტალისტების ამ მსხვილ სახელმწიფოში, თავგანწირულად იბრძვიან მუშები პოლიციისა და ფაშისტების წინააღმდეგ. ეს მუშები შექმნიან გერმანიის ძლევაშისილ წითელ არმიას.

მსოფლიოს ყველა ნაწილში გაბატონებულითა წინააღმდეგ ბრძოლაში მშრომელები ჰქმნიან

წითელ მხედართა ახალი ახალ რიგებს...

დადგება დრო, როდესაც დედამიწაზე იქნება ისეთი ძლევა-

მოსილი წითელი არმია, რომელიც სულ ერთიანად, სამყაროს ღოღოდ მოსპობს მშრომელების მტრებს...

მ ა გ ა უ ხ უ რ ი

კივი ადგა დილით,
 სტის და იფშენეტს თვალებს,
 მოათვაზა ძილი
 და აღვიძებს ალეს.
 ალეს წამოვარდა
 და შეჭნარის აისს,
 კივისთან რომ მარდად
 შეეგებოს მაისს.
 ხაირბინეს ძვეირცხლად,
 საბანაოდ, რუსე;
 დედა სმენად იქცა,
 ბავშებს შორით უმსერს.
 დრო არ ითმენს მოცდას —

ასსივოსნდა ველი,
 საუზმობაც მოხდა,
 და განწიეს რბენით.
 შეუერთდენ ტოლებს
 ალყა და კივიც,
 დილაც თვალს აუოლებს
 ოქტომბრულთა კივილს.
 სიმღერაში კივის
 ეჯობრება ოლა,
 და სინარულს სთესნავს
 მოსეიძე სკოლა.

ვრიშა ესებუა.

დილით ადრე ადგა ოთარი.

შსიანი დილა იყო, და შისი გულ-
ლიც ხალისით აიყნო, როცა მოა-
კონდა, რომ დღეს კოლექტივის ოთახს-

ში გამოფენა უნდა გახსნილიყო.

გამოფენასე ბავშვები მიიტანდნენ ნახატებს, ნივთებს...

ოთარმაც მოაშხადა გამოფენისთვის ღურჯი თისისაგან გამო-
ძერწილი შიბა ლენინის ჰატარა, ლამაზი ქანდაკება.

სამი დღე მუშაობდა თისით მოთხუნული.

თვალები უღიმოდა ხალისით.

ის სომ გამოწვეულია შევებრში!

უთუოდ ზირველობას აიღებს!

— ოთარ! ოთარ!

მოკსმა ჩაფიქრებულ ოთარს ამხანაგის ძახილი.

მან ხელი წამოაყლო ქაღალდში გამოხვეულ ქანდაკებას და
და სახეკაბრწეინვებული მიეკება ამხანაგ ძალიკოს.

— წაუდგო?

— წაუდგო, უკვე მხად მაქს ჩემი ნამეშვეარი!

ძალიკოს ხელში ეჭირა აეროპლანის ჰაწია მოდელი და მხრუნ-
ველობით დასცქეროდა.

მუეკოს აეროპლანი ფერადი ქაღალდებით იყო მორთული.

— ოჰ, რა კარგი რამ გავაკეთებია, წაუდგო ჩქარა, არ და-
ვიკვიანოთ!...

ქუჩაში მათ სვდებოდნენ შინარული ჰიონერები. აძლეუდენ ვრ-
ძანეთს სალაშს და მარდად გარბოდნენ კოლექტივში.

— ბიჭოს! ოთარს შესედგო, ოთარს!

— ლენინის ქანდაკება!

— რა კარვია!

— აეროპლანიც!

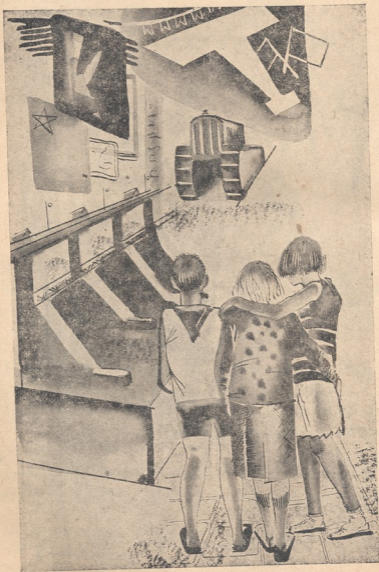
— აბა აუშვი!..

ატედა სმაური, ბავშვები შე-
მოესწავნენ მათ და ეურადღებოთ
ათვალიერებდნენ ახალ ექსპონა-
ტებს.

მოვიდა ხელმძღვანელიც — ძღვლილი ახალ-
გაზრდა.

— უოჩად! აბა ეს ნივთებიც დავაღებოთ თაროზე, საჭკესის
კუროდით.

— საჭკესი! რა კარგია! ვინ კაბაკეთა?!

— ეს წუხელი კააკეთეს ვანომ, კარლომ და მიშამ, კოლე-
ქტიურად.

— მშენიერია! ასეთი მსოფლიდ სურათსე მინსაჲს დასატული.

ბავშები დარბოდენ, უცინოდენ ერთმანეთს, ათვალეირებდენ ერთ-
მანეთს, ათვალეირებდენ გამოფენას და ოთასს ბავშვდენ საერთო
სინარულით...

— ეს „დირიჟაბლი“ ლადომ კააკეთა. შესე, შესე!

— არა, უფროსი მძა დაესმარებოდა, თორემ ამისთანას ვერ
კააკეთებდა, — წაბუტბუტა შალიკომ.

— შალიკო, რათ იცი ვკეთი ლანარბუი, რა იცი, რომ ვერ
კააკეთებდა? თუ კი შენ...

— ბიჭოს! ბიჭოს! ეს რა ამბავია? გოგო, რა კატირებს?!
წამოიძახა სელმძღვანელმა და მტირალ ოქტომბრელს მოეფერა.

ვევლა მტირალ გოგის შემოკესია.

— რათა ტირი?

— იი, მტირალა!

— დღეს ბავშვთა საერთაშორისო დღეა და ეს კი...

— გუშინ მოელი დღე ვსატყუდი სურათს... — სლუქუნებდა
გოგო. — უცხოელ ზიონერთა ცხოვრებიდან... ისეთი კარგი იყო. .
ქუშები... უცხოელი ბავშვების დემონსტრაცია და ზოლიციე-
ლების მითრახები... მერე, სურათის დამთავრების დროს, ზოლიციე-
ლების სასესე მელანი გადამესხა და ნახატო სულ კამიფუჭდა. ასლა
მე არაფერი არ მომიტანია!

— ოჯო, ეს უკვე ზოლიციელების დამარცხებას და განად-
გურებას ნიშნავს, — სიცლით ამჟღავნებდენ ამხანაგები.

— ეს არაფერია! — დაამჟღავნა სელმძღვანელმა, — კარგი იყო მო-
გეტანა, მაგრამ არა უშავს რა, საერთო საქმე სომ კეთდება, გამო-
ფენა მოწუობილია!

მტირალი გოგო მალე კამსინარულეს.

ოქტომბრელები ჯგუფ-ჯგუფად ათვალეირებდენ ამხანაგ ბავშვთა
შემოქმედების ნიმუშებს.

გ. შატერაშვილი.

თეთრი კეკელი

მაისის შვიანი თბილი დღეა. ქალაქის გარეუბანი, სადაც ტყე-
გისა და საზონ-სეთის ქარსნებია მოთავსებული, მოსარკულ ცის
ქვეშ კამკაშა შვეს შესცინის.

ნელი ნიავი ქრის.

აქა-იქ ესოებში შეფოთლილი სვეები და ყვავილების ბუნქები
ირსევა. ქარსნების მიღებიდან ტყვიისფერი ბოლი ამოდის და იქვე
შეუძნეულად სიფრცეში იკარგება. ზატარა ბაღი, რომელიც ამ ქარ-
სნების მესობლად მდებარეობს, ნაირ-ნაირი ფოთლოვანი სვეებით
და ყვავილებითაა მორთული. ვიწრო, მოკლე კსებზე, ბაღს რომ
წითელ ღუნტებივით აკრავს, აკურის ყარდისფერი ფუნჩილია მო-
ურილი. ბაღის შუაგულში, ზატარა მოედანზე, ოთხმდე თმხუტუტა
ბაჭი თამაშობს.

— ელიკო!

— რა კინდა, ცაგო?

— აბა, თუ იცი ამ ყვავილების ცსოვრება?

— ვერ გავიგე, რას ამბობ?

— მამ ვერც ყვავილების შესახებ იტყვი რამეს?

— რატომ ვერა, — ცხარობს ელიკო, — რატომ ვერა. კითხვა დაძისვი კარგად!

— აი, მაგალითად, თუ შეგიძლია სთქვა: როგორ იზრდება, როგორ იშლება ვეჯილები, ესე იგი, როგორ ცსაფრობს ვეჯილი.

— შენ კი იცი?

— ვიცი!

— საიდან?

— მაშამ მითხრა.

— აბა, მეც ვიცი, — სთქვა კოლამ.

— მეც, — დაუმატა კალინამ.

ვეჯლამ ერთმანეთს შესედა და გაეცინათ. ვინ იყო ამათში მართალი, მსგელი იყო გაგება. შესაძლოა არცერთმა არ იცოდა, შესაძლოა თითოეულმა მათგანმა უური მოჭკრა რაიმეს ვეჯილების შესახებ და ეს უურმოკრული აბზაუი ცოდნად შიილო. მართლაც მსგელი იყო ამის გაგება, იმიტომ რომ ამათ ჯერ ლაზარაკის წესი არ იციან და ერთმანეთს არ აცლიან ლაზარაკს. ამ ნიადაცე სშირად ერთმანეთს აბრაზებენ და ეოფილა სშირი შემთხვევაც, რომ რომელიმე მათგანი, გაგულისებული, თამაშობის დროს გამორებთა მოთამაშეთა წრეს. ცელქი ბაეშებთა ვეჯლანი.

აი, ანლაც ელიკო ჯიუტად მოითხოვს ცაცოსანც ცოდნის დასაბუთებას. ცაცოც როგორ შერცხვება, თავის დასმულ კითხვას როგორ ბუნვეეს გვერდს. დიას, ვერ შერცხვება ცაცო ამხანაგების წინაშე, აი, უკვე იწეებს ლაზარაკს. სიტყვა ზირში უწელება. სოჯჯერ სიტყვას მოუნერსებლად ამბობს, მაგრამ ეს არაფერია... იგი მანც განაგრძობს ლაზარაკს.

— ევაუილები ადამიანებოვით სუნთქავენ... ადამიანებოვით გრძობენ შსეს... ჭაერს... სითბოს... ციფეს... ამიტომ... როცა სამთრდება... როცა სამთარი...

- ჰო, სოქვი, რა მოვივიდა, — ცხარობს ელიკო.
- ვაცალოთ, — ცავოს ექობაგება გალინა.
- სანამდე? ამდენსანს სუთ ვაკუეთილს მოვისქენდი, — იცინის კოლა.
- მაცალეთ... თორემ არ მინდა, — ბუსდუნობს

ცავო.

- გისქნთ.
- ამიტომ, როცა სამთრდება...
- ვიცით, თოვლი მოდის, — აწვეუტინებს ელიკო.
- შენც ვერ თქვი, — ისევ იცინის კოლა.
- მამ როგორ? — იცინის ელიკოც.

— როგორ და... როცა სამთრდება, ევაუილებიც ადამიანებოვით შექანს იმსადებენ და მიუსსდებინან თბილ ბუსარს. აი, სწორი და მართალი ახრი!

ევალას სიცელი მოსდის. სარსარებენ... ცავო აილევს. არ იცის რა ჭქნას... არ იცის, როგორ დაიცვას თავი ამ მოულოდნელი თუ უადგილო თავდასსმისაგან.

— ვლახები! — წამოიძახა უცებ მან და, თვალცრემლიანი, ბადის ღია კარისაკენ გაიქცა.

— მოიცა, ცავო, მოიცა, კესუმრებიან, — თხოვნით კანისს გალინა.

— აწ მაგას ვერაჟინ შეაჩერებს.

— როგორ არა, ცავო კარგი გოგონაა, დაბრუნდება, — თანაგრძნობით ღაზარაკობს გალინა.

ცავო ისევ მიბრბის.. ბუსდუნობს... უკან არ ისელება. ევალას ეკარგება ცავოს დაბრუნების იმედი. ამ დროს, უეცრივ, ევაუილების ერთი მოზრდილი ბუქიდან ცავოს წინ ჰეწელა გამოფრინდა. ცავო შეერთა... შექერდა... ჰეწელას თვალი გააუოლა. ფრთაფარ-

ფატა მწერი იქვე უვაგილების ძეგორე ბუჩქს დააჯდა. შემდეგ წამოფრინდა და ბუჩქის თაყსე იწყო უხსრო ფრენა.

— თეთრი ზეწელა, თეთრი ზეწელა! — წამოიძახა ელიკომ და ზეწელასაკენ გაიქცა.

— თეთრი ზეწელა, თეთრი ზეწელა! — წამოიძახეს სხვებმაც და ელიკოს დაედევნენ.

ცაგო შეტორტმანდა. ნიაჟმა თმები შეუთამაშა, შუბლი გაესწნა და სასესე ხალისი დაეტყო.

— როგორ გგონიათ, ამასაც თქვენ დაგიტოვებთ?! — წამოიძახა უნებლიედ მან და მოასლონებელი ამხანაგების ჯგუფს გადაუდგა, ზეწელისაკენ წაიწია, ქვევიდან ასედა და ღონიურად სელი მოუქნია. შემდეგ შირს დაისედა.

მისულებს გაეცინათ.

— აღრეა, ცაგო!

მართლაც, ზეწელა სრულიად დაუსიანებლად ისე ზეწერძი დაფარფა-ტობდა. ასედა იგი სსეა ბუჩქებისკენ წასულიყო. ბავშვები მას დაედევნენ.

— ძაცალეთ! — ვვირის ცაგო.

— სანამდე ზეწელა დაგვებრკება, — ღმობიურად ლაპარაკობს კოლა.

— გალინა, ტოტი, ტოტი მოტესე... მოუქნე... — ქმენით ვვირის ელიკო. გალინამ საჩქროდ ორი ტოტი მოტესა, ცაგოს მიუასლოვდა.

— დაიჭი, ცაგო... ერთი ძენ. ერთად დავედევნოთ ზეწელას.

ცაგომ ტოტი გამოართვა. შეიქნა სირბილი, ქმენა. ვეელანი ზეწელას დასდევენ. ზეწელაც ცდილობს ბავშვებს დაუსსელტეს, მაგრამ ამოდ; ბავრ ცაგომ ტოტი მოუქნია მას, და უმწყო მწერი მიწასე დაეცა.

— დავამარცხეთ! — სისარულით ვვირის ცაგო.

— გავიმარჯვეთ! — სისარულით ვვირის სხეებიც.

ცაგო დაწვდა ზეწელას და სელში აიღო. ბავშვებიც შემოესწვივნენ ირგულივ.

— ნეტავ რა დაუსიანდა? — კითხულობს გალინა.

— აღბათ გული; მიკდარი უნდა იყოს, — დინჯად ლაპარაკობს კოლა.

— არა, ჯერ სუნთქავს.

ასრის განსამართლებლად ცაგომ ზეწელა სელში დაიჭირა. ზეწელა აფარფატდა.

— ცოცხალი უოფილა.

— რა უუოთ?—კითხულობს გალინა.

— წავეყვანოთ და გალიაში ჩავსვით, — ჰასუსობს კოლა.

— მერე, რა გამოვა?

— გაფხარდით.

— თქვე სულელებო, ვინ იყო ჰეპელას გალიაში სრდიდა?—
იცინის ელიკო.

— რა უუოთ?—გალინა ისევ აუენებს კითხვას.

ვერცერთი ვერ ზოულობს გამოსავალ გზას. ჩუმდებიან ეველანი. ჰეპელამ ამდენი არ ადროვა თავის მსრუნველებს და მოულოდნელად ცაცოს ხელში გამოეთხოვა ეველას. მოკვდა ჰეპელა.

— რა უუოთ?—ასლა კოლა აუენებს კითხვას.

ეველა სდუმს... მოიწეინეს ბავშვებმა. ამ დროს დაუბერა ნიაჭმა, შეურხია ფრთები ჰეპელას და, თითქოს ცოცხალიყო, გასაფრენად მოაძისდა. ბავშვებმა შესედეს ერთმანეთს და გაეღიძობ.

— მართლა!!!—უცრივ წამოიძისა კოლამ.

— რა არი?!—გამოეხმაურა გალინა. ეველანი გამოცოცხლდენ.

— მასწავლებელმა ხომ გკითხრა: მწერები უნდა შევავროყოთო.

— ჯო.

— მერე, ჰეპელაც ხომ მწერია.

— კი.

— მაშ, ეს ჰეპელაც მიგუტანოთ მასწავლებელს.

— კარგი იქნება!—წამოიძისეს სხეებმაც ისე აღტაცებით, თითქოს ამდენ ხანს რაღაცის ტყვეები იყვნენ და, აი, ასლა გაათავისუფლესო.

— წავიღოთ ჰეპელა.

— წავიღოთ, — იყო საერთო სმები. ცაცომ ფრთხილად დაუჭირა ფრთები ჰეპელას და ამსანაკებთან ერთად ქრიაშულით დატოვა ბაღი. მათ ალბათ სრულიად არ ახსოვდათ წელანდელი უთანსმოება. თეთრმა ჰეპელამ დააფიქვით ეს.

მეორე დღეს ჰეპელა მასწავლებელს გადასცეს. მოელმა ჯგუფმა ნახა ის. ეველას მოეწონა მისი სილამაზე. თეთრი ჰეპელა, სხვა მწერთა შორის, ვარდისფერ ქაღალდზე ქინძისთავით გააკრეს.

სურ აურია

(გადმოკეთებული)

გახფხულზე, როს გაცაცხლდა
ჭია-ღუა, მთა და ბარი,
ორ ჰაწიას გაჰმართა
ჭა, ასეთი საუბარი:

— როგორია, სოლო, ბუსი?
ბაღასს თუ სძოვს, სეზე თუ ზის?
სბოს ან კატის ტოლა თუა,
სორცხა სჭამს თუ ჰურის უუას?
— ბუსი?

რასა მკითხავს, ნეტა,
ბუსი არის ტანწერწეტა,
წივილი და ფურენა მოსწონს,

— რწეილი შენსე კარგად ვიცი.
უუვარს ქექვა ნაგვის, მიწის,
იგანგლება ნეხუმი სულ ის,
დაფრინავს და ბუსის, ბუსის!

დაგაჯდება და სისხლს მოკწოვს!

— ეს ბუსია?

რა სთქვა, ხალხო!

ეკ კოლოა, ბიჭო კოლოა!

— კოლოა! რასა სმასავ, კოლოა?

კოლოა შავსე შავი არი,
დახტის ნემსის უუნწის ტოლა,
ისუსება, ვით ჭინჭარი!

— გამობაცხე კიდევ ტუკალი:
ეს სომ რწეილი არი, რწეილი!

— ჭიაველა ასეთია:
 კუთხეს ნახავს ბნელს, ნესტიანს,
 ქსელით იჭერს ბუხების გვარს,
 არც წვრილ მწერსე იტყვის უარს!

— ეჭე, მოჭეე ჭორბობას:
 თობბა ეს, თობბა!

— თობბა ჭრელია,
 ღამბსი და კარგი,
 ფრთები აქვს ფარფატი,
 ფერადად ნაქარგი.

— ჭერი, საით გადაკუსა!

ეს სოჭოა, ხსარაბუსა!

— ხარაბუსა ვიცი:

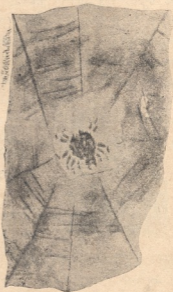
ის მდგმურია მიწის,

ცოცხავს, როგორც გველი,

წვრილია და გრძელი.

— რასა სმასავს, შესეთ ვეელამ!

ეს ჭიაა, ჭიაველა!

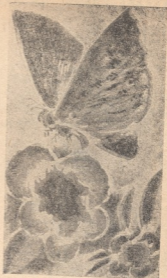
ვეაელიდან ვეაელსე
 დაფრინავს ქარსავით,
 ხელსაც ნუ შეასებ,
 ნურც გაეკარები!

— არ გცხვენია, ჭორებს სოეს:
 ზეველაა, ბიჭო, ეს!

— ზეველა აგროფებს

ვეავილის წვენს,
 უკრედებში თაფლს ასსამს,
 კვაწოდებს ჩვენ!
 — უჭე, ბიჭო, სოსო, ჭერი!
 დაკვიწვნია ვეელაფერი:
 ვეელაფერი ბურიე,
 ბუსი კოდოს დადაბრე,
 რწეილი — სესვის სარაბუსას
 (კაცს სიგიჟე მეტს რას უსამს?)
 ჰეჟელა კი ღამასკაბა —
 ობობასა! ნასე, აბა!
 — დამაუწედა? ჭაი გიდი!
 არა, არა, მე შენ კვდიდი!
 ერთი ფენს რომ წაიკრაუდე,
 ვიცინებდი, ჭოი, რამდენს!

მარიკა.

საბავშვო ნახა

სამოვიდენ თვალჯერიალს
 მოდიმარე ბაუძები,
 სამოვიდენ საბანაკოდ
 სორნი ამხანაგები!
 აბა, ველსე!
 ამწვანებულ არეში
 სინარულით
 სირბილი და თარეში!
 გადაუთელათ მინდვრები
 და სერები...
 მოვალთ, ველო,

ბეზური სიმღერებით!
 ალიულიჯდეს
 და დაირხეს
 ალისფერი დროშები,
 ამ საუფარელ ველ-მიდამოს
 ჩვენ აღარ დაუმორდებით!
 გეხსარია ვეჯილებინ
 სღვაობა და ბიბინი,
 აბა, ველსე, აბა, ველსე —
 სმაურით და სირბილით!

შალვა შაველაშვილი.

პაპარა ნაჟურალისში.

ჩქარა ზაფხული მოვა. თქვენ უთუოდ ემზადებით ესკურსიისათვის ტყეებსა და მინდვრებში. ზაფხულში ბევრი რამის შეკრება შეიძლება ცოცხალი კუთხისათვის. მზიან თბილ დღეში ტყეში პირველად პებელებს დაინახავთ. დაიჭირეთ, მხოლოდ ფრთხილად, ქუდით ან ხელით, ფრთები არ დაუმტვრიოთ. სანამ დაიჭერდეთ, კარგად

დათვალიერეთ, რა მცენარეზე ჯდება უფრო ხშირად. ამ მცენარის ფოთლები მოკრიფეთ და პებელასთან ერთად კალათაში ჩადევით. სახლში რომ მოიყვანოთ, თვალყური ადევნეთ, როგორ დადებს კვერცხებს, როგორ გამოიჩეკებინა ქიები და რა მოხდება შემდეგ. ქიების სა-

ზრდოდ საჭიროა ახალ-ახალი ფოთლები. ტყეში თქვენ ნახავთ უკვე გამოიჩეკილ ქიებსაც, ისინიც წამოიყვანეთ, რადგანაც ისინი უფრო ჩქარა გადიქცევიან პებელებად. გზაში თუ ლამაზი ყვავილი შეგზედესთ – მარწყვი, ზამბახი ან სხვა, ისიც წამოიღეთ და დარგით თქვენს ბაღში. გაშლილი ყვავილების წამოღებას სჯობია კოკრებიანი წამოი-

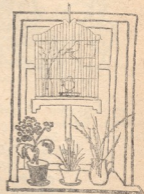

ლოთ. მცენარეები ძირიანად უნდა ამოიღოთ მიწის ბელტოთ, იმ დანით, რომელიც ექსკურსიაზე უნდა წაიღოთ. დანის გარდა, საექსკურსიოდ რომ წახვალთ, უნდა იქონიოთ კალათი, ასანთის ან სხვა პატარა რომელიმე კოლოფი, ქალღი და, თუ გაქვთ, ბადეც.

ცოცხალს რასაც ნახავთ ტყეში, თუ შეგძლიათ, ყველაფერი წამოიყვანეთ. უთუოდ შეგხვდებათ ხელიკები, ბაყაყები, თავგები. თავგები დიდ ყუთში უნდა ჩასვათ. კოლოფის ძირზე მიწა დაყარეთ. ტყიდან მოტანილი მცენარეები დარგით და ერთ კუთხეში პატარა ჯამით წყალი ჩადგით. ყუთს წინა კედელი შუშის ჩაუსვით ან წვრილი მავთულის ბადე გაუკეთეთ. ხელიკისა და ბაყაყისათვის ამგვარივე ყუთები უნდა გააკეთოთ, მხოლოდ ხელიკის ყუთში ქვების პატარა გორაკი უნდა და-

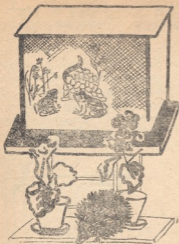

დგათ. ბაყაყებისათვის კი მიწა ყოველთვის უფრო სოტიო უნდა იყოს. კუთხეში დიდი ჯამით უნდა ჩადგათ წყალი და ხელიკი ლივ ისე შემოღარგლოთ მიწით, რომ პატარა ტბას ჰგავდეს. ყველა ყუთში უნდა დარგოთ ბალახი და ყვავილები. პეპლები და ხოჭოები შეიძლება მოათავსოთ უბრალო ყუთებში, მაგრამ უკეთესი იქნება, თუ ისეთ ყუთებს გაუკეთებთ, რო-

გორც ხელიკს და თავგს. ქილებში ჩარგული ყვავილები და ყუთები ერთ ადგილას მოათავსეთ და ეს იქნება თქვენი „ცოცხალი კუთხე“. წყალი ყოველდღე უნდა გამოუცვალეთ ყველას. საჭმელად თავგებს პური და ხორბალი უნდა დაუყაროთ, ბაყაყებისა და ხელიკებისათვის კი ბუზები უნდა დაიჭიროთ. ქიებს კი ახალ-ახალი ფოთლები უნდა აქამოთ. ყვავილებს თავის დროზე უნდა დაასხათ წყალი.

ექსკურსიის დროს უნდა გახსოვდესთ: ჩიტის ბუდეები არ მოშალოთ, კვერცხები არ ამოაცალოთ; თქვენ იცით, ამით რა ზარალს მოუტანთ ტყეებს და მინდვრებს.

თუ ბუდიდან ამოვარდნილი ბარტყი ნახოთ, ეცადეთ ისევ ჩასვათ თავის ბუდეში. თუ ბუდეს ვერ იპოვნით, მაშინ უმჯო-

ბესია წაიყვანოთ შინ, მაგრამ უნდა აღიჭურვოთ დიდი შითმინებით, რადგანაც დიდი დასაგანგებო მოვლაა საჭირო, რომელიც ვაიხარდოს. ბარტყებს საჭმელი ისეთი წესრიგით უნდა აქაშოთ, როგორი წესრიგითაც დედაჩიტი აქმევს, ე. ი, მან ჯერ დღეში. უნდა კვებოთ ჩხირის წვერზე წამოცმული კიანჭველის კვერცხით. კიანჭველის კვერცხებს ზოგან ქალაქებში ჰყრიდნენ, სოფელში კი პირდაპირ კიანჭველის ბუდიდან უნდა ამოიღოთ. შეიძლება თანდათან შეაჩვიოთ რძეში დასველებული პურის ქაშას. ყვავის და სხვა დიდრონი ფრინველის ბარტყს შეიძლება კიაყულა და აგრეთვე ცოტ-ცოტახორცი აქაშოთ, გალია უნდა გქონდესთ ყოველთვის დასუფთავებული, სინათლეზე ეკიდოს და შიგნით ხარისხბიც იყოს გამართული.

ჩვენ ვართ

საბჭოთა ქარსების ბუშები
ქუჩებში სიძღვრებს სჭექენ,
პირველი მხისის განთიადს
უკვლახნი სეძით შესვდენ.

— შევითონებო,

ეს თქვენ ხართ,
რკინას რომ ახსამთ და სჭედავთ,
ამხადებთ საბჭოთა მანქანებს—
ტრაქტორებს, თრექტორებს?

— ჩვენ ვართ.

— მქსოველნო, გვითხარით,
თქვენა ხართ,
ხელათებს რომ გვიქსოვთ ჭრულად,
ამხადებთ საბჭოთა ქსოვილებს
მშრომელი ხალხისთვის?

— ჩვენ ვართ.

— მღაღღოს მუშებო,
თქვენა ხართ,
მადნებს რომ ასწავებთ მთებად,
მიწის ქვეშ მუშაობთ კვირულად,
ამოკაცვთ სიმდიდრე?

— ჩვენ ვართ.

— ბეჭდღაწო, გვითხარით,
თქვენა ხართ,
საუფარელ წიგნებს რომ ბეჭდავთ,
გვიგ სახენით ჰატარა ქურნალებს,
გვიგ სახენით ღოჯუნებს?

— ჩვენ ვართ.

— ეს, კალატოებსო,
თქვენა ხართ
საბჭოთა ქვეყნების მშენად,
გვიძენებთ კლუბებს და ფაბრიკებს,
ოთახებს გვიძადებთ?

— ჩვენ ვართ.

— თქვენ
ქმიკოსები არა ხართ,
სუიძის რიკში რომ გსუდავთ?
თქვენ გვაძლევთ ფანქრებს და საპონსაც,
მელანს თქვენ გვიგ სახენით?

— ჩვენ ვართ.

— მამ ერთად
სიმღერა დაფიხსოთ,
დროშებმა დაიწყოფს ფრენა.
სულ მალე, მიებო,
სულ მალე
ჩვენც თქვენთან ვიქნებით,
სვენაც.

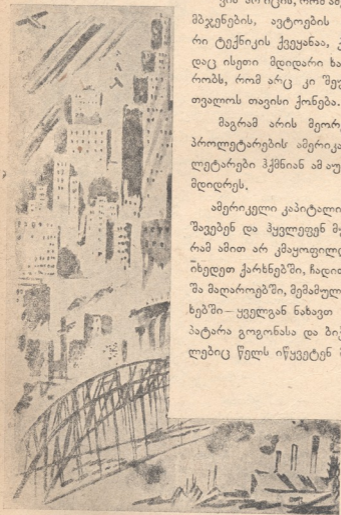
იანო.

ამერიკა

ვინ არ იცის, რომ ამერიკა ცათმბჯენების, ავტოების და საოცარი ტექნიკის ქვეყანაა, ქვეყანა, სადაც ისეთი მდიდარი ხალხი ცხოვრობს, რომ არც კი შეუძლია დასთვალოს თავისი ქონება.

მაგრამ არის მეორე ამერიკა, პროლეტარების ამერიკა, და პროლეტარები ჰქმნიან ამ აუარებელ სიმდიდრეს.

ამერიკელი კაპიტალისტები ამუშავენ და ჰყვლეფენ მუშებს, მაგრამ ამით არ კმაყოფილდებიან; შეიხედეთ ქარხნებში, ჩადით მიწისქვეშა მალარობებში, მემამულეების ოჯახებში — ყველგან ნახავთ აუარებელ პატარა გოგონასა და ბიჭებს, რომლებიც წელს იწყებენ მუშაობით.

25000 ბავში მიწისქვეშ.

დიდი ხანი არ არის, რაც ამერიკის მთავრობამ გამოაქვეყნა, რომ ამერიკის მაღაროებში მუშაობს თოთხმეტი წლისაზე ნაკლები ხნის 25000 ბავში, ნამდვილად კი ბევრად უფრო მეტია. ბავშები მთელ დღეს ტალახიან, შავ, ნოტიო და ბნელ ტალანებში იმყოფებიან. იქ ისეთ სამუშაოს აკეთებენ, რომ მეპატრონისათვის ბევრად უფრო სარფაა პატარა ბიჭები დაიჭიროას. ბიჭებს დაჰყავთ ცხენები, ეზიდებიან ღორღს, არჩევენ შლაკს. ბავშები სუსტი და გამოუცდელნი არიან და ხშირად მძიმედ სახიზრდებიან. თუ ამისთანა პატარა მუშას გაქვლევს და მოჰკლავს ჩამოვარდნილი ქვა—არავის არ აგებინებენ პასუხს.

რამდენი ღირს პატარა მონა?

ამერიკის გაზეთ „ტი-მასში“ ამ-
აწინად დაბეჭდილი იყო შემდეგი
ამბავი: პენსილვანიის შტატში უბე-
დური შემთხვევის დროს მალაროში
მოკვდა ორი მუშა-ბიჭი. მალაროს
პატრონი მისტერ ჰარვეი სასამართ-
ლომ 25 დოლარით დააჯარიმა (25
დოლარი 50 მანეთს უდრის). ამას გა-
რდა, ჰარვეიმ უნდა გადაუხადოს ათ-
ათი დოლარი ბიჭების მშობლებს.

მეორე შემთხვევა მეორე ექს-
პლოატატორის, გვარად ბლიურის,

მალაროში მოხდა. სამი ბავში დასა-
ხიწრდა და ორი მოკვდა. მეპატრო-
ნე ბლიური დააჯარიმეს 15 დოლა-
რით და სამმა დასახიწრებულმა კი
ვერაფერი ვერ მიიღო, რადგანაც
კანონით იმათ არ ჰქონდათ უფლე-
ბა ემუშავათ ქარხანაში.

აქვე უნდა ვთქვათ, რომ ყველ-
გან კი არ არის ბავშვების დაქირა-
ვება აკრძალული. შტატების მთა-
ვარ სამრეწველო ოლქებში კანონი
არ კრძალავს ბავშვების შრომას.

მუშაობენ ჩვენი ძალები

ქლეჯის ქარხანა.

ახლა გავსწიოთ ერთ-ერთ ვიწრო ქუჩაში ნიუიორკის დასავლეთ ნაწილში, სადაც თავმოყრილია ამ ვეებერთელა „მიდიარი“ ქალაქის სახელოსნოები. შევიხედოთ ერთ-ერთ სახელოსნოში, სადაც „საშობაო“ ნაძვის ხეების მოსართავ ნივთებს აკეთებენ. ისეთი დახუთული ჰაერი დგას, რომ ქუჩიდან შესულს თავბრუ ესხმის. ამ ქუჩიდან და მურალ მიწაზე გრძელ მაგიდებთან სხედან მოხრილი სულ ბატარა ბავშვები. რომელიმეს რომ შეეკითხოთ როგორი სამუშაო არისო, თუ მებატრონეს არ ესმის, გიბასუხებდს:

— ისე დიდხანს ვმუშაობთ, სანამ მაგიდაზე არ ჩამოგვეძინება და ამისათვის ხშირად გვიტყაპუნებენ თავში. ერთმანეთთან დალაპარაკების ნებასაც კი არ გვაძლევდენ, მებატრონე ამბობს: ლაპარაკი უშლის მუშაობასო.

— ვინ გაიძულებსთ, რომ მუშაობთ?

— აბა, რა საკითხავია. მამა ნახევარი წელიწადია უმუშევარია, დედა იატაკების მრეცხავია და იმდენს

იღებს, რომ პურის და წყლის საყიდლადაც არ გვყოფნის. აი რა გვაიძულებს აქ მუშაობას.

ამ ბავშვებში ბევრია 8-9 წლის ბავში, ფერმკრთალი, უსიცოცხლო. და თუ რომელიმეს სალი ფერი მოუვა სახეზე, იმას ნიშნავს, რომ ბავში უკვე დასნეულებულია ქლეჯით.

ამნაირი შინაური სახელოსნო აუარებელია ამერიკის ქალაქებში და იქ მუშაობენ ასიათასობით ნორჩი პროლეტარები. დიდ სამრეწველო საქსოვ, ლითონის, თამბაქოს და კოხსერვების ფაბრიკებშიაც უამრავი ბავში მუშაობს.

მილიონი მოჯამაგირე

იმავე ამერიკაში მილიონზე მეტი ბავში მოჯამაგირედ არის—შაქრის ღერწმის პლანტაციებზე, ხორბლეულის ფერმებში და ხილის ვეებერთელა ბაღებში; იმათი სამუშაო დღე 15-16 საათს გრძელდება. ერთი ბურჟუაზიული მწერალი, რომელმაც ნახა მათი მუშაობა, ამტკიცებს: ბავშვები ისეთი დაღლილნი ბრუნდებიან, ჭამაც კი არ შეუძლიათ.

ამისთანა მდგომარეობაში რალა სწავლის თავი ექნებათ. მართლაც, ამერიკაში არის ისეთი რაიონები, სადაც ბავშვების ნახევარზე მეტმა სრულიადაც არ იცის წერა-კითხვა.

მაგრამ ყველაზე უფრო მძიმე მდგომარეობაში ზანგი ბავშვები არიან. იმათ აღამიანებად არც კი ავდებენ. ცხოველებზე ბევრად უარესად ეპყრობიან.

ფაშისტურ იტალიაში.

არც სხვა ქვეყნებში ცხოვრობენ უკეთესად ნორჩი პროლეტარები.

ფაშისტურ იტალიაში მუშა-ბავში ძალიან ბევრია. ასე გასინჯეთ, უცხოელი მოგზაურები, რომლებიც იტალიაში დროს გასატარებლად და ბუნების სიშვენიერით დასატკობად მოდიან, რომელთაც სრულიადაც არ აწუხებთ პროლეტარების სიღატაკე, ისინიც კი ერთხმად გაიძახიან: არსად არ არის იმდენი მუშა ბავში სხვადასხვა საწარმოში, როგორც იტალიაშიო. მაგალ., ტრიესტის საქსოვ ქარხანაში მუშების ერთი მესამედი 14 წლისაზე ნაკლებია, კონსერვის ფაბრიკა ძალიან ბევრია იტალიაში და ყველგან ყოველ 100 მუშაში 80 ბავშია და ხშირად 78 წლისაც.

300.000 მონა.

ჩეხეთ-სლოვაკიაში ამჟამად 300-000-მდე ობოლი ბავშვია. ამ ბავშვების უმეტესი ნაწილის მამები ომში დაიხოცნენ, აი სწორედ ეს ბავშვები მუშაობენ ჩეხეთ-სლოვაკიის ბურჟუაზიისათვის, მუშაობენ ყველგან, ისე წარმოებებშიაც კი, სადაც დიდებისათვისაც კი მანებელია მუშაობა, არათუ ბავშვებისთვის.

ბავშვებს არ შეუძლიათ არ იმუშაონ, რადგანაც შემნახველი არავინ ჰყავთ; მთავრობა აძლევს მათ თვიურად 50 კრონს (ჩვენი ფულით 3 მან). ეს ფული, რასაკვირველია, არ ჰყოფნით და იძულებული არიან იმუშაონ კაპიტალისტებისათვის. ამნაირი ცხოვრების შედეგი ის არის, რომ პრაგის (მთავარი ქალაქი ჩეხეთ სლოვაკიაში) მუშათა უბნებში ყოველ 100 ბავშვი 90 დაავადებულია ქლექით.

ბავშვები—მებრძოლნი.

კაპიტალისტური ქვეყნების პროლეტარი ბავშვები აღრე ვრცევიან, თავიანთი გამოცდილებით, ექსპლოატაციით გამოწვეულ საშინელ მდგომარეობაში და აღრევე იღვიძებს მათ გულში აღშფოთება. ყველგან—ამერიკაში, გერმანიაში, ჩეჩოსლოვაკიაში, პოლონეთში — პროლეტარი ბავშვები გვერდში უდგანან გაფიცვების დროს თავიანთ უფროს ამხანაგებს. ბევრი გაბედული ბავში დაიღუპა მუშათა საქმისათვის ბრძოლაში. ბურჟუაზია ემტერება თავის პატარა მონებს, ჰყრის მათ საპრობილევებში, როგორც ჰარი აიზმანს, ჰკლავს, ხვრეტს, მაგრამ ვერაფერს ვახდებიან? კაპიტალისტები, ისინი ვერ ჩააქრობენ ნორჩი პროლეტარების გაბედულებას და მონა ბავშვისაგან გამოიზრდებიან მტკიცე მებრძოლი რევოლუციონერები.

პირველი მაისი საერთაშორისო მუშათა დღესასწაულია. პირველი მაისის დღესასწაული შემოიღეს 1889წ. პარიზში (საფრანგეთში) მუშათა ყრილობაზე. ყრილობამ გადაწყვიტა ამოერჩია ერთი დღე წელიწადში, როდესაც ყველა ქვეყნის მუშები უნდა შეერთებულიყვნენ, შეეწყვიტათ მუშაობა, გამოსულიყვნენ ქუჩებში და გამოეთქვათ თავისი მოთხოვნა; მუშების მთავარი მოთხოვნა, პირველ მაისს წამოყენებული, ასეთი იყო: 8 საათის სამუშაო დღე და ცხოვრების და მუშაობის პირობების გაუმჯობესება.

წინად რუსეთში მეფის მთავრობა კრძალავდა 1 მაისის დღესასწაულს. პოლიცია და ჯარისკაცები ხვრეტდნენ და ატუსაღებდნენ სადღესასწაულოდ გამოსულ მუშებს, მაგრამ მეფის მთავრობა მაინც ვერაფერს აწყობდა. მუშები, როგორც რუსეთში, ისე სხვა ქვეყნებშიც, გამოდიოდნენ სადემონსტრაციოდ 1 მაისს, აწყობდნენ კრებებს, მსჯელობდნენ თავისი მდგომარეობის შესახებ და მიმართავდნენ მოთხოვნებით მექარხნეებს და მთავრობას.

ახლა საბჭოთა კავშირში პირველ მაისს დიდის ზეიმით ვლდესასწაულობთ, მაგრამ სხვა ქვეყნებში, სადაც ხელისუფლება ფაბრიკანტებისა და მემაშულეებისაგან შედგება, პირველი მაისის დღესასწაულიც აკრძალულია,

პოლიცია ცდილობს გაფანტოს ქუჩებში გამოსული მუშები და ბევრ მუშას კიდევ აპატიმრებს.

„ბექდვითი სიტყვის დღე“

5 მაისს ყოველწლივით ვლდესასწაულობთ „ბექდვითი სიტყვის დღეს“.

წინად, მეფის ხელისუფლების დროს, მუშათა ბექდვითი სიტყვა არ არსებობდა. არ შეიძლებოდა მუშების და გლეხების მიმე მდგომარეობის შესახებ წერა. რევოლუციონური მოძრაობის გაძლიერებისთვის კი საჭირო იყო გაზეთის ბექდვა, რომელიც გააერთიანებდა მთელი რუსეთის მუშებს.

პოლიცია და მეფის მოხელეები, ცენზორები, ყოველ ზომებს იღებდნენ, რომ ჩაეშალათ და შეეზღუდათ მწერლობა, მაგრამ 1912 წლის 5 მაისიდან მაინც დაიწყო გამოსვლა ბოლშევიკების ყოველდღიურმა დიდმა გაზეთმა „პრავდამ“ ლენინგრადში, მაშინდელ პეტროგრადში. „პრავდას“ ხელმძღვანელობდა ვ.ი. ლენინი, რომელიც იმ დროს საზღვარგარეთ ცხოვრობდა.

„პრავდას“ დიდი გავლენა ჰქონდა მუშებზე, მუშები თანამშრომლობდნენ შიგ და გამოსაცემ ფულსაც თვითონ აგროვებდნენ.

^{1/2} წლის განმავლობაში მეფის პოლიციამ 9-ჯერ დახურა „პრავდა“, მაგრამ ის იცვლიდა

სახელს და მანც ყოველთვის
გამოდიოდა.

იმპერიალისტური ომის დროს
ლენინის ხელმძღვანელობით რა-
მდენიმე ბოლშევიკური გაზეთი
გამოდიოდა და ყველა მოუწო-
დებდა მუშებს შეეწყვიტათ ომი.

თებერვლის რევოლუციის შე-
მდეგ „პრავედა“ მოითხოვა შე-
ეწყვიტათ ომი და ჩამოერთვათ
ქონება მექარხნეებისა და მემამუ-
ლეებისთვის, მაგრამ კერენსკის
ბურჟუზიულმა მთავრობამაც
დახურა „პრავედა“.

მხოლოდ ოქტომბრის გადა-
ტრიალებამ მისცა სრული თავი-
სუფლება მუშათა ბექდვით სი-
ტყვას.

ს ბ კ.

სბკ ნიშავს საერთაშორისო
ბავშთა კვირას. ყოველ წელს
ზაფხულობით მთელ დედამიწის

ზურგზე ბავშთა კომუნისტური
ორგანიზაციები იხდიან თავის
დღესასწაულს.

მთელი ამ კვირის განმავლო-
ბაში ყველა ქვეყნის ყოველი პი-
ონერული რაზმი და პიონერუ-
ლი ორგანიზაცია მსჯელობს
იმაზე, თუ რა გააკეთა მთელი
წლის განმავლობაში.

მთელი ამ კვირის განმავლო-
ბაში იღებენ ახალ წევრებს
პიონერების და ოქტომბრედე-
ბის ორგანიზაციებში, ცდილო-
ბენ გაავრცელონ რაც შეიძლე-
ბა მეტი საბავშო ჟურნალი,
აწყობენ დემონსტრაციებს,
მსვლელობებს და ყრილობებს და
ამით ითვალისწინებენ თავის
ძალ-ღონეს.

წელს მაისში მთელი ქვეყნის
ბავშთა ორგანიზაციები მეთერთ-
მეტედ დღესასწაულობენ საერ-
თაშორისო ბავშთა კვირას.

პ ი რ ვ ე ლ ი მ ა ი ს ი

სცენაზე ერთსა და იმავე დროს გამოდის სამი ოქტომბრელი;
თითოეულ მათგანს წითელი დროშა აქვს ხელში.

პირველი ო.ძბ.—ირგულივ ჟრიაბულია
და ბავშების ხალისი,
ბუშების დღეობაა
ეს ზირველი მანისი.

მეორე ო.ძბ.—ზატარებიც ვიცინით,
ვმსიარულობთ ვუვლანი:
ციხლა და ცირიკო,
რაფიკო და ლევანი.

მესამე ო.ძბ.—წითელ დროშებს ვატარებთ
ხვენ ზატარა ხელეებით,
გვიფარს თავისუფლება,
შხად ვართ ოქტომბრელები!

ამ დროს სამივე ოქტომბრელი ასწევს მარჯვენა ხელს,
ხელში თითოეულს დროშა აქვს.

შ. თ.

ჩაგომ ფრინავს აერო- კლანი.

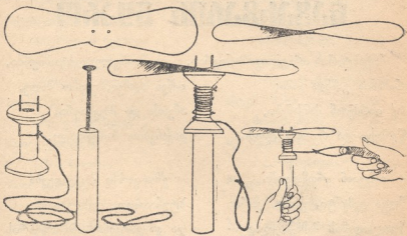
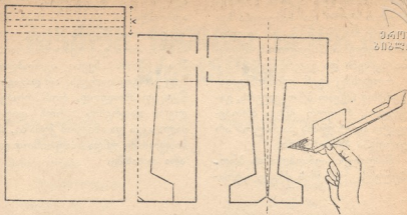
თქვენ, რასაკვირველია, გინახავსთ აეროპლანი და იცით, რომ აეროპლანით შეიძლება კაცმა გადაიფრინოს დიდი მანძილი. მაგრამ იცით თუ არა, როგორ დაფრინავს აეროპლანი და როგორ დაჰყავს ხალხი? მოდი, ჩვენ თვითონ გავაკეთოთ პატარა აეროპლანი და შევისწავლოთ, რატომ არ ვარდება ძირს და როგორ მოძრაობს.

ავილოთ მაგარი ქალაქი, რვეულის ფურცლის ნახევრის ოდენა, და ერთი მხრიდან, რომე-

ლიც უფრო ვიწროა, გადავკეცოთ ნახევარი სანტიმეტრის სიფართე კიდე და გადავკეცოთ ოთხჯერ, შემდეგ გავკეცოთ ქალაქი შუაზე სიგრძეზე, შემოვხაზოთ ისე, როგორც ნახატზეა ნაჩვენები და შემოხაზულზე შემოვკრათ მაკრატლით. მერე გავშალოთ ჩვენი პატარა აეროპლანი და გავკეცილ ადგილას შევკეცოთ მთელ სიგრძეზე, უფრო ფართე მხარეს უფრო ფართეა კეციით და ბოლოზე უფრო ვიწროდ. აიღეთ ორი თითით ფრთების ქვეშ ნაკეცზე და ისროლეთ წინ. პატარა აეროპლანი გაფრინდება.

ეს ნიშნავს, რომ თქვენი აეროპლანი გაფრინდა, როდესაც უბიძგეთ და ისროლეთ წინ. ნამდვილი აეროპლანი ბიძგებისაგან კი არ მიფრინავს, მას პროპელერი ამოძრავებს. მოდი, ჩვენც გავაკეთოთ პროპელერი. ჩვენი პატარა აეროპლანი უფრო დიდ მანძილზე შესძლებს გაფრენას და კიდეც უფრო სახალისო იქნება მისი გასროლა. პროპელერი ჯერ ქალაქისაგან უნდა გამოსკრათ, როგორც ნახატზეა, შემდეგ ქალაქის პროპელერი უნდა დადვით თუნუქის ნაჭერზე და შემოხაზოთ. თუნუქი შეიძლება კონსერვის კოლოფისაგან გამოსკრათ. თუნუქზე შემოხაზული პროპელერი მაკრატლით უნდა გამო-

ქრათ, გაუკეთოთ ნახვრეტი ორ ადგილას, როგორც ნახატზეა. შემდეგ პროპელერის ფრთები უნდა გასწიოთ სხვადასხვა მხარეს (იხ. ნახატი). ავილოთ კოჭი, ჩავარქოთ ორი ნემსი ან უთავო ქინძისთავეები იმ მანძილზე, რა მანძილზედაც პროპელერის ნახვრეტებია. ნემსები კოჭზე ნახევარი სანტიმეტრის სიმაღლეზე უნდა იყოს ამოჩრი-

ლი. კოჭს მოვებათ მსხვილი ძაფი. კოჭი ჩამოვაცვათ ტარიან ლურსმანზე. კოჭზე ორ ნემსზე ჩამოვაცვათ ნახვრეტებით პროპელერი. როდესაც ყველაფერი მზად გვექნება, ძაფი დავახვიოთ კოჭზე პროპელერის აწეული კიდების მხარეს. უნდა გვახსოვდეს, რომ ძაფის კარგად დახვევა საჭირო პროპელერის გასაფრენად. ახლა დაი-

ქვეთ მარცხენა ხელში პროპე-
ლერის ტარი და მარჯვენა ხე-
ლით გამოსწიეთ ძაფის ბოლო.
პროპელერი ბზუილით მოწყდე-
ბა ნემსებს და გაფრინდება.

როდესაც ჩვენ თვითონ გავა-
კეთებთ ამგვარ პროპელერს, გა-
ვიგებთ, როგორ ეწევა პროპე-
ლერი აეროპლანს და რატომ არ
ვარდება აეროპლანი.

ნამდვილი აეროპლანის პრო-
პელერს ბენზინის ძრავი ატრი-

ალებს. რასაკვირველია, ასეთი
აეროპლანის გაკეთება ჩვენ არ
შეგვიძლია, მაგრამ ესეც დიდი
საქმეა, რომ გავიგებთ მოძრაო-
ბის კანონს. ჩვენი აეროპლა-
ნიც კარგად იფრენს. არ დაგავი-
წყდესთ მხოლოდ, რომ პროპე-
ლერს გაფრენის დროს დიდი
ძალა აქვს და ამიტომ ქუჩაში, ან
მინდორში უნდა გააფრინოთ და
არა ოთახში.

ნავახვარის წყარო

ნატანტარის ირგვლივ, მინდვრად, და მოძაუალ ოქტომბერში,
რახანია გაჩნდა ომი;
იქ იბრძვიან მანქანები,
წერბაქვი და რკინის ლომი.

ირვეიან ერთმანეთში
სდღა ცემენტი, ქვიშა, კირი;
წვალსადენის შესაქმნელად
უველასა აქვს ერთი ზირი.

კუნთებს სწურავს, ოფლში ცურავს უველა გულით მადლიერი
ათასობით მუშასელი,
იჭრება და იღარება
კლდე, ბეჭობი, მრუდე ველი.

ესო-კარზე მოკვადგება
სტუნაობით, ცუსცუსითა
და დაკვატობს ნატანტარის
წვარო თავის ხუნხუნითა.

წურვილებს რომ დაიშუშებს,
შესმასებენ: „ვაშა, ვაშა
ტქნიკას და გამძლე მუშებს!“

შიო მღვიმელი.

რობორ ჩავიდა სოფლად ჰრიაქვორი

როცა გარემოს
მწვანე ფერები
შემოვევლება
შეუმჩნეველად,
ფრთებად იქცევა
ჩემი ხელები,
აღტაცებული
მივქრევარ ველად.
მინდვრად ცხოვრება
არის სხვაგვარი,
ათასი კაცი
ებრძვის ნიადაგს...
მათი მკლავები
არის მაგარი,
მათი ცხოვრება
ძველს არ მიაგავს.
მახსოვს, მეც მახსოვს,
ერთი წლის წინად
მამა მარტოკა
თოხზე კვდებოდა,

ის ეგლო მარტო,
არ ჰქონდა ბინა
და გაუხდელი
მინდვრად წვებოდა.
მაგრამ მოვიდა,
ვით ორატორი,
ველზე დასკექა
ასე ძლიერად,
და ჩამოვიდა
სოფლად ტრაქტორი,
ამდენი მიწა *
მოაფხვიერა.
იქ ყვავილები,
იქ ბავშვებია...
შინდა გავიქცე,
შინდა ვიფრინო,
მე იქ დავრჩები,
ასე სჯობია,
და სალამოზე
იქნება კინო.

ი. ლისაშვილი

როგორ უნდა განავარაუდო გაფხული.

ბავშვებო! სასწავლო წელი სრულდება, და ზაფხული დგება. რას გავაკეთებთ ზაფხულში?

ნუთუ მივანებებთ თავს სკოლას და ქუჩებში ვიხეტიალებთ უსაქმოდ?

არა, ჩვენ სხვა გეგმა გვაქვს, ჩვენ ვფიქრობთ, რომ უმჯობესია კოლექტიურად წავიდეთ ბოსტანში სამუშაოდ, კიდევ ვიმუშაოთ, კიდევ ვიმზიაროთ, ვიმღეროთ — უსაქმოდ ხეტიალს ეს აჯობებს.

მოდით, გავაკვიროთ კოლმეურნეები: მოვაწყობთ მოძრავი საქათმე და როდესაც პურს მომკიან, ქათმები ამ საქათმით მივიყვანოთ მომკილ ყანებში — იქ ბლომადაა მარცვალი ჩაბნეული, და აკენკონ ქათმებმა, გასუქდნენ. განა ეს არ სჯობს ჩიტების ბუდეების ნგრევას და ბარტყების ამოყვანას?

არ შეიძლება უსაქმოდ ვიყოთ 2-3 თვე; ჩვენ ხომ ნორჩი დამკვრელები ვართ და უნდა ვიბრძოლოთ ხუთწლედის შესასრულებლად.

ჩვენ იმის მომხრე ვართ, რომ სკოლამ მთელი წელიწადი იმუშაოს. ზამთარში ჩვენ ქარხანაში ვმუშაობთ; ზაფხულში ვიმუშავებთ ისე, როგორც სკოლა დაგვაძალადებს. ზამთარში კოლმე-

ურნეობაში ვმუშაობდით. ზაფხულში კიდევ უფრო მეტი სამუშაო გვექნება.

ზოგი ბავშვში საზაფხულოდ სოფლად მიდის ნათესავებთან, ზოგი ქალაქში რჩება. ყველას უნდა მიეცეს დავალება, ყველამ უნდა იცოდეს, თუ რა უნდა გააკეთოს ზაფხულში.

სოფელში. განაწილდეს კოლმეურნეობაში მუშაობა ბავშვების ბრიგადებს შორის. მივადიწიოთ იმას, რომ მშრომელები, რომლებიც ჯერ კიდევ არ ჩაწერილან კოლმეურნეობაში, კოლმეურნეები გახდნენ.

სასკოლო ბოსტანი გადავაქციოთ საცდელ ნაკვეთად.

მოვაწყობთ ტექნიკური ლაშქრობა.

გაეხდეთ მანქანების შეფი. მოვუაროთ კოლმეურნეობის ოთხფეხ საქონელს და ფრინველებს...

ბავშვებო! აბა მოიფიქრეთ, კიდევ რა შეგიძლიათ გააკეთოთ ზაფხულში? ჟურნალი „ოქტომბრელი“-ს რედაქციას მოწერეთ ხოლმე — როგორ მუშაობთ, რას აკეთებთ და, თუ რაზე გაბრკოლებსთ, შეეკითხეთ რედაქციას და ის მოგცემთ რჩევადარიგებას.

მზე, ჰაერი და წყალი.

სუფთა ჰაერი ყველას მეგობარია. მზე და წყალი ადამიანის მეგობრები არიან, მაგრამ ყოველთვის კი არა. ზოგ ბავშს ბანაობა და მზის აბაზანების მიღება აწყენს კიდევ.

მიდით ექიმთან და გაიგეთ— შეიძლება თუ არა იბანაოთ და მიიღოთ მზის აბაზანები.

აი რა უნდა ახსოვდესთ იმ ბავშებს, რომლებსაც ექიმი დართავს ნებას—კიდევ იბანაონ და მზის აბაზანებიც მიიღონ.

როგორ ვიბანაოთ.

1. არ შეიძლება ბანაობა დილის 11 საათამდე და საღამოს 5 საათის შემდეგ.

2. წყლის ტემპერატურა 16° ნაკლები არ უნდა იყოს.

3. პირველად ბანაობის დროს მხოლოდ ერთხელ უნდა ჩაიმალოთ წყალში და მაშინვე ამოხვიდეთ.

4. ყოველდღე უფრო და უფრო მეტ ხანს უნდა იბანაოთ, მაგრამ,

საბოლოოდ, არა უმეტეს 10 წუთისა.

5. არ შეიძლება სადილის ჰამის შემდეგ მაშინვე ბანაობა—დრო უნდა გავიდეს; არც უზმოზე ვარგა ბანაობა.

6. არასოდეს არ იბანაოთ მარტო

როგორ გავზავდეთ მზეზე.

1. პირველ დღეს 5 წუთზე მეტი არ გაჩერდეთ მზეზე.

2. ყოველდღე 5-5 წუთით უფრო მეტ ხანს იწექით მზეზე და, ბოლოს, ნახევარ საათამდეც დარჩით, მაგრამ უფრო დიდხანს კი არ შეიძლება.

3. თავზე რამე დაიფარეთ.

4. თვალყური ადევნეთ, რომ მზის სხივები მთელ ტანს თანაბრად ჰხედებოდეს.

5. მზის აბაზანის შემდეგ ცოტა უნდა შეიცადოთ და შემდეგ კი შეგიძლიათ ბანაობა.

ამოიჩინეთ მორიგე, რომელსაც საათი ექნება და თვალყურს ადევნებს, რომ ბავშვები მხოლოდ საჭირო ხანს იწვენენ მზეზე.

თუ მდინარე ღრმია, რამდენიმე ბავში უნდა იყოს ნავებით, რომ დროზე მიეშველონ იმ ბავშს, რომელსაც დახრჩობა მოელოის.

ბ უ რ თ ო ბ ა ნ ა

აქეთ ლელო, იქით ლელო,
გაიძარტა ბურთობანა!
ბურთს ზირდაზირ ისფრის ელო,
მაგრამ იჭერს მარდი ნანა.
ამაგრებენ ლელოს კარებს,
აქეთ ბურთი ვეღარ გავა!
და უიენა მიაყარეს
გაწითლებულ ელოს ბანაკს.
მაგრამ იგიც ძალას იკრებს:
— გიგო! კოტე! აქეთ გამო!
აგრე როგორ დაგიბრიყვებს
შე ბუსღუნა ვანტანგაო?
„მე აქა ვარ!“—დაიძახა
თავმოძწონედ გიფიკომა.
— ასე იცის ჩემმა ბურთმა
სევეთ-სევეთ გადასტომა...
და, მართლადაც, სულ ერთ წამში,
არ დასცაღდა არვის ფიქრიც,
ბურთი სწრაფად გასწიაღდა
და გადასტა ლელოს იქით.
„მორჩა“, „მორჩა“—შემოსძახეს.
ჩვენი თინა აბუსღუნდა...
— ვაძა! ვაძა! ლელო! ლელო!
— გაკურა მართლაც ასე უნდა!

ნოე დაფნარელი.

ჩვენი მკითხველების

ნახ. ცილა თაბუკაშვილის (საბავშვო ბალის მოწ., 6¹/₂ წლის).

ვკითხულობთ და ვიწერთ
„ოქტომბრელს“

გუშინ მასწავლებელმა მოიტანა ჟურნალი „ოქტომბრელი“ და წაგვიკითხა მოთხრობა „პატარა პარტიზანი“.

ძალიან მოგვეწონა, მაგრამ ვერ გავიგეთ — რა მოუვიდა ზოიას მამას?

ჩვენ გადავწყვიტეთ გამოვიწეროთ 1 ქ. „ოქტომბრელი“ და პირველი ჯგუფი ვიწერთ 40 ც. და ვიწვევთ ზესტაფონის დამკვრელი 4-წლედის 1 ჯგუფს.

ხარაგოულის ხარაიონო 4-წლედის 1 ჯგუფის მოწაფე.

გოგლიკო კიკნაძე.

ნარილები და ნახაჯები

ზაფხულია, ძმებო, აჭერს სიცხის ლული, მანქანებთან ძნები არის მიზიდული. აქ შრომა და გახარება არის მუდამ გმირული, და მანქანებს დახარის რაზმი კომკავშირული. აქ გმირულად ქშინავს დიდი მანქანა ორთქლის, გმირის სახეზე ბზინავს ჩამონადვარი ოფლი. მანქანა იხვევს ხარბად მბზინვარე ოქროს თავთავს, მოწყობილია კარგად და შრომის ფერხულს მართავს.

შალვა ბაკიძე.

გავხდით შემნახველი სალაროს წევრები.

ოქტომბრელთა ჯგუფში გვითხრეს, რომ ჩვენი ზედმეტი კაპეიკები შეგვეტანა შემნახველ სალაროში. მართლაც შევიტანეთ ფული და გამოვიწვიეთ ერთმანეთი. ახლა 1 ჯგუფს სალაროში გვაქვს 31 მანეთი და 50 კაპეიკი.

ვმუშაობთ, რომ მშობლებსაც შევანახვინოთ ფული.

ხარაგაულის 4-წლედის 1 ჯგუფის მოწაფე.

ალექსანდრე ფერაძე

ვაგროვებთ ბორჯომის ბოთლებს.

ჩვენ, ოქტომბრელებს, გვითხრეს მოგვეტანა ბორჯომის ბოთლები ფაბრიკაში გასაგზავნად. მართლაც, ხარაგაულის 4-წლედის 1 ჯგუფის ოქტომბრელებმა და ოქტომბრელებმა დავიწყეთ მოგროვება. დღემდე შევაგროვეთ 21 დიდი და 3 პატარა ბოთლი.

მოგროვებას განვაგრძობთ და შეჯიბრში ვიწვევთ ფარცხნალის 1 ჯგუფს.

1-ჯგ. მოწაფეები: მიმო ნამგაღძე და გოგოლიკო კიკნაძე.

შევაგროვეთ ბორჯომის ბოთლები.

ქ. სიღნაღის აკი-ს სახელობის ნორჩ პიონერთა კოლექტივთან არსებულმა ოქტომბრელთა ჯგუფმა შევაგროვეთ ბორჯომის ბოთლები, 150 ცალი, შეგროვების შემდეგ კი გადავეცით კოპერატივის და ჯგუფის გაერთიანებულ კრებაზე დავადგინეთ შევაგროვოთ 300 ცალი ბოთლი, რის შემდეგაც შეჯიბრში გამოვიწვიეთ აკი-ს სახ. პიონერთა კოლექტივი და საშა გეგეჭკორის სახ. პიონერთა კოლექტივთან არსებული ოქტომბრელთა ჯგუფი.

ოქტ. შ. ბახუტაშვილი
მეორე ჯგუფის მოწაფე, 9 წლისა

მ ა ს ა რ თ ო ბ ი

ოპტომგარელები

მოთამაშეთა რიცხვი: 5-30.

სათამაშო ადგილი: მინდორი, მოედანი (ან დარბაზი - ზამთარში).

მოთამაშეთა განაწილება: ოქტომბრელები დგებიან წყვილად ერთი-მეორის უკან, გარდა ერთი მოთამაშისა, რომელიც დადგება ყველაზე წინ, ხაზზე 3-5 მეტრის დაშორებით მოთამაშეებისაგან.

წვილ-წყვილად მოწყობილი ოქტომბრელები მღერიან:

„ჩვენ ვართ ოქტომბრელები,
გვიყვარს ხტომა, გაქცევა,
სინჯე ჩვენი დაწევა“.

როგორც დამთავრდება უკანასკნელი წინადადების წარმოთქმა, ყველა წვილი დაცილდება ერთმანეთს, მირზიან სხვადასხვა მხარეს და ცდილობენ ჩაჰკიდონ ხელში ხელი თავის წინანდელ ამხანაგებს.

დამჭერი ცდილობს მათ დაჭერას. წვილები, რომლებიც შეერთდებიან, დგებიან წინანდელ ადგილებზე, ხოლო ის, ვინც დარჩა მარტო, მიდის ყველაზე წინ და რჩება დამჭერად. თამაში განისაზღვრება დროთი.

თამაშის წესები: 1. არ შეიძლება გაქცევა, ვიდრე სიმღერა არ დასრულდება. 2. არ შეიძლება დაჭერა იმ ხაზს შიგნით, რომელზედაც დამჭერი დგას. 3. მოთამაშეები, რომლებიც ხაზს გადასცილდებიან, უკან არ უნდა დაბრუნდნენ და შეერთდებიან მხოლოდ წინ გაქცევით.

მ. გორგაძე.

მ ო ბ ს ა ზ რ ე

ეს ფიგურა ერთი მოსმით ისე გასჭერით
მაკრატლით, როდესაც შეაერთებთ,
რომ, კვადრატი გამოვიდეს.

ვ ი ნ ა რ ი ს ?

ყველაფერი შეიცვალა,
ყველამ დაგმო ძველი,

თვით პატარა ბავშვიც ახლა
არის

I

II

ფეხი არ მაქვს, დაედივარ კი.
პირი არ მაქვს, მაგრამ გეტყვი:
როდის უნდა ადგე დილით,
როდის უნდა დაწვე ღამე.

მინდორში უყვარს ყველას
სილამაზისა და საამო სუნისათვის,
ლოვინში აშინებს ყველას
და ცდილობენ ჩქარა მოიშორონ
თავიდან.

ს ა ხ უ მ ა რ ო

რა ასოთი უნდა შეაერთოთ ქალის ტანსაცმელი და დასავლეთ საქართველოს ქალაქი, რომ გამოვიდეს ცის სახე.

შ ა რ ა ღ ა

პირველი მარცვალი არის ორი ხმა ერთად,
რვა დანარჩენი ასო—რითაც ავადმყოფს ექიმობენ,
ერთად კი—გზაა სოციალიზმისაკენ.

რ ე ბ უ ს ი

წარმოღმენილი ივ. ბუზლაროვის მიერ.

“ ე

პეპ

”

”

”

თ

“

“

, თქ.

ნიჟარაჩიძე

სიტყები
ი. სიხარულიძის

მუსიკა
თამარ შავერვაშვილის

Maestoso

Canto

მედიოკრალ

Piano

mf

მამიჯღენი! მოდიან შვესნი წაქვთ ბაღები!

ა-ღაი ი-ღაი ხუბაქნევენ წვლი ვა-შან-თუ-ღები, ერ-თი! რ-ბა! ერ-თი! რ-ბა!

წვლი ვა-შან-თუ-ღები! ერ-თი! რ-ბა! ერ-თი! რ-ბა! წვლი ვა-შან-თუ-ღები!

dim

2. მოდიან და იმღერიან	მწკრივში დარაზმულები.
ფეხებშეწყობილები,	ბაკ-ბაკ! ბაკ-ბაკ! ბაკ-ბაკ! ბაკ-ბაკ!
შედგენ, ფეხებს მიწას სცემენ	შედგენ დარაზმულები.

} 2-ჯერ

გავაგრძელოთ ჩვენი ჟურნალები

ს. ა. ლ. კ. კ. ბავშთა კომორგანიზაციის ცენტრალური ბიუროს პრეზიდიუმმა არაღამაკმაყოფილებლად სცნო საბავშვო ლიტერატურის გავრცელების საქმე. ამიტომ მან დაადგინა ამა წლის 20 მაისიდან ჩატარდეს საბავშვო ჟურნალების გავრცელების ერთთვიური. საოლქო და რაიონული ბიუროების თავმჯდომარეებმა უნდა გამოჰყონ, საქმიანი პიონერის ხელმძღვანელობით, ჟურნალების გავრცელების შტაბი. შტაბში შეყვანილ იქნებიან განათლების განყოფილების, ს. ა. ლ. კ. კ. რაიონული კომიტეტის, პროფესიონალური და კულტურულ ორგანიზაციების წარმომადგენლები. ჩატარდება კონფერენცია საბავშვო ჟურნალების „პიონერი“-ს და „ოქტომბრელი“-ს მკითხველებისა, სადაც გარჩეულ იქნება ეს ჟურნალები და მიიღება ღონისძიება მათი ნაკლის გამოსასწორებლად. ერთთვიურის ჩატარებისთვის გამოყენებულ იქნება რადიო. შტაბთან დაარსდება დამკვერელი ბრიგადები, შეუკავშირებელი ბავშვების ჩაბმით. ამ შტაბთანვე მოეწყობა წითელი და შავი დაფები, სადაც გამომქლავნდებიან ჟურნალების გავრცელებაში მოწინავე და ჩამორჩენილი რაზმები. ჟურნალებზე ხელმოწერა მიიღება მიმდინარე წლის მეორე ნახევრისათვის. ნაკლები ვადით ხელმოწერა არ მიიღება.

ერთთვიურის საუკეთესო ჩატარებისთვის ცენტრალური ბიურო და სახელგამის პერიოდსექტორი ნიშნავს სამ ჯილდოს: 1. გარდამხვალ დროშა წარწერით: „კულტურული რევოლუციის ფრონტზე საუკეთესო მუშაობისთვის“. 2. პიონერული ლიტერატურის ბიბლიოთეკა (100 მანეთის წიგნებით) და 3. პიონერული ლიტერატურის ბიბლიოთეკა (70 მან. წიგნებით).

მ ი ი ლ ე ბ ა

ხელმოწერა 1931 წლის მეორე ნახევრისათვის სახელგამის პერიოდულ გამოცემებზე:

1. „ოპტომატრიკალი“—ყოველთვ. 1 ივლ. 1 იან. ექვსი თვით—1—70 კ.
2. „ნათობი“—წელიწ. 12 ნომერი, 9 წიგნად „ „ 7—00 „
3. „პროლ. მწიბ.“ „ „ „ „ „ 2—50 „
4. „პარტ. მშენებლ.“—ორ დეკად. ერთხელ „ „ 2—50 „
5. „კომუნისტური ჩამოღობა“—ორკვირეული „ 3—00 „
6. „პრონატი“—ორკვირეული—ს თვით, 1 ივლის. 1 იანვრ. 2—20 „
7. „პარტიკ-წილები“ „ „ „ „ 1—70 „
8. „ენი კუხე“ „ „ „ „ 1—70 „

ჟურნალების თავის დროზე და სისტემატიურად მიღების მიზნით, ხელმოწერით ვთხოვთ დროულად ჩააბარონ ხელმოწერა პერიოდსექტორს ან მის რწმუნებულს.

ხელმოწერა მიიღება:

- ტფილისი: 1) რუსთაველის პრ., № 30, პერიოდსექტორი.
 2) სახელგამის ტფილისის და პროვინციის ყველა მაღაზიაში, 3) სათანადო რწმუნებით აღჭურვილ რწმუნებულებთან და 4) ფოსტატელეგრაფის ყველა კანტორაში.